

Boş Koltuk

Şüphe edilemez ki, harbe kadar dünya iktisadını İngiltere sevk ediyordu. İngiltere, tek mil devletlerin teşkil ettikleri camiada riyaset koltuğunu işgal etmiştir. Bu mevki ne surette ihraz edilmişti? Şu surette ki, İngiltere, cihana serbest iktisat esaslarını kabul ettirmişti. Bu esaslara göre, ticaret, hudut ve gümrük tanımaz, beynelmileli; para, milli hissiyatı gözetmez, keza beynelmileli; insanlar kayıtsızca ve serbestçe hudutları geçerler. Tabii ki, bu şartlar altında, her milli iktisat ne kadar çalışsın, millî mahiyetini kaybeder, beynelmilel iktisat içinde erir gider.

Harbe kadar böyleyken, harp her memleketi olduğu gibi İngiltere'ye de sarstı. İngilterenin harpten dolayı kaybettiği en ehemmiyetli şeyin ne olduğu sorulacak olursa, cevap olarak, bahsolunan iktisadi riyaset koltuğudur denebilir. İngiltere eski baş yerini almak için çalışmıştır. Bu maksatla ilk önce Avrupanın yardımını aramıştır. Bazı teşkilatlarla bu yardımı bulmak mümkün tahmin edilmişti. Fakat tecrübe aksini gösterdi. O zaman İngiltere Amerikann yardımını aramak yolunu tutmuştu. Lâkin en iyi tanıyanların ifadelerine göre, Amerika, politika işlerinde henüz gençtir. Son misal olarak, harp borçları meselesinde "alacağımı isterim!", tarzında düpe düpe tüccar vaziyeti almamış göstermek kabildir. Böylece Avradan ve Amerikadan dönmeğe mecbur kalan İngiltere son imkân olarak kendi müstemlekelerine kaplanmağa mecbur olmuştur. Son vaziyet budur. Ottava konferansına müstenit müstemleke iktisadını, İngilterenin kabul ettiği son iktisat rejimidir.

Bugün artık Londra, harpten evvelki beynelmilel serbest iktisat mevkini tutamıyor. Bugün cihan alışverişlerinin büyük kısmı Londra üzerinden yapılmıyor. Chang-hay'lı ihracatçı ile Barselon'lu ithalâtçı ticaret muamelelerini Londra üzerinden görmüyorlar. Dünyanın alacak verecek hesapları Londrada tesviye edilmiyor. Ya ne oluyor? Memleketter kendi içlerine çekiliyor, beynelmilel mübadeleden mümkün olduğu kadar el ve eteklerini çekiyorlar. Her memleket, azami derecede kendini düşünüyor. Kısası, nationalist bir iktisat yapıyor.

Nationalist iktisatlar arasında belli başlı iki istikamet görülmektedir. Biri (İsviçre mektebi) denilen dirige iktisattır. Türkçeye fena bir tercüme ile dizginli iktisat veya noksan bir ifade ile idareli iktisat suretinde naklolunan, fakat haddizatında devlette sevkolan milli hesaba müstenit iktisattan başka bir şey olmayan bu istikamete göre, tasarruf hakkı mahfuz kalmakla beraber, halkın işira kabiliyeti arttırılır, istihsal zapt ve rapt altına alınır. İkinci istikamet (Amerika mektebi) denilen Concentree iktisattır. Türkçeye anlaşma üzerine müstenit iktisat tarzında nakledebilecek bu iktisada göre de, iktisada müdahale eden merkezi kuvvet yani devlet kabul olunmaz, fakat istihsal işi, tedavül ve istihlâk anlaşmaları yapılarak temin edilir. Tasarruf hakkı burada da mahfuzdur.

İngiltereden dünyaya yayılan serbestlik üzerine müstenit beynelmilel iktisadın sonu geldi mi? İngiltere, geçen asırdanberi idare ettiği memleketter camiasının artık başında değildir. Riyaset koltuğu boştu. Bu yer işgal edecek evsafda başka memleket te görülüyor. Serbestlik üzerine müstenit, milli hudut ve milli hesap tanımayan beynelmilel iktisat devri artık bitmiştir. Açılan devir, nationalist iktisat devridir.

Müddiris
Nizameddin ALI

Almanya - İngiltere

BERLIN, 5 — A.A. — Volf Ajansından: Nasional sosyalist fırkası hariciye ofisi müdürü M. Alfred Rosenberg, beraberinde Kont Bismark bulunduğunda İngilterenin siyasi vaziyeti hakkında teltikatta bulunmak ve Almanyanın siyasi vaziyetine dair İngiliz mahafiline malumat vermek üzere Londraya hareket etmiştir.

Yunanistanla itilâfın imzası bugüne kaldı

Ankarada da mühim mükâlemeler olacak
İktisat vekilimiz Yunan Hariciye nazırının avdetini bekliyor

ATINA, 5 (Hususî) — Yeni hazırlanan Türk - Yunan Ticaret muahedesinin imza merasimi yarın yapılacaktır.

İktisat Vekili Celâl Bey, Hariciye Müsteşarı Numan Bey, Cenevreden dönmekte olan Yunan Hariciye nazırı M. Mak Simos ile de görüşecekleri için buradan Türkiye'ye gelecek Çarşamba günü hareket edecektir.

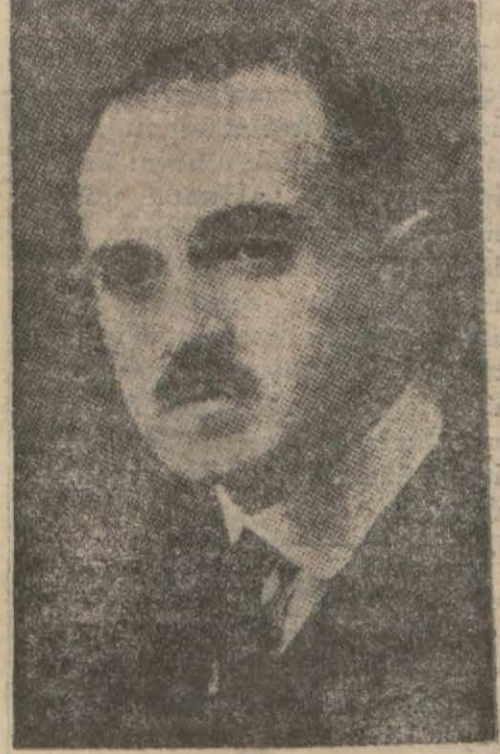
Pazartesi Mecliste
ATINA, 5 (A.A.) — Gazetelere nazaran Türk - Yunan Ticaret itilâfnamesi, M. Maximos'un avdetinden sonra imza edilecektir.

Türk nazırımızın Mebusan Meclisinin mesaisine tekrar başlamak için aktedeceği ilk celsede hazır bulunmaları muhtemeldir.

Türk - Yunan Ticaret odası teşkil edildi

ATINA, 5 (A.A.) — Türk nazırımızın Atina Ticaret ve Sanayi odasını ziyaretleri dolayısıyla parlak nümayişler yapılmıştır.

Muhtelif Yunanlı hatipler, Türk - Yunan dostluğunun faydalarından bahsetmişlerdir. Türkiye Hariciye müsteşarı Numan Rifat Bey teşekkür etmiş ve iki memle-

Yunanistan İktisat Nazırı M. Pesmazoğlu

keti birbirine bağlayan samimi dostluğun memnuniyete şayan bir Ticaret itilâfnamesi aktinden başka bir netice vermeyeceğini söylemiştir.

(Devamı 2 inci sahifede)

52 nci Liste

ANKARA, 5 (A.A.) — T. D. T. Cemiyetinden: Karşılıkları aranacak arapça ve farsça kelimelerin 52 numaralı listesi şudur:

1— İSTİBDAT 8 — İSTİHKAK
2— İSTİDA 9 — İSTİHSAL
3— İSTİDLAL 10 — İSTİĞNA
4— İSTİFADE 11 — İSTİGRAP
5— İSTİFA - Afiv - 12 — İSTİSKAL
6— İSTİHALE 13 — İSTİSNA
7— İSTİHFAP 14 — İSTİŞARE

Listelerde çıkan kelimelerden mânaları birden fazla olanların her manası için ayrı karşılıkları ileri sürülebilir.

Karşılık gönderen zatların gönderdikleri karşılıklardan du yulmuş ve işitilmiş olmaları hangi kaynaklardan aldıklarını göstermeleri rica olunur.

Deniz ofisi

Murahhaslarımız
Atinadan döndüler

Hasan ve Ruşen Efref Beyler

Balkan Deniz ofisi meselesini müzakere için, Atinada toplanan komitenin toplantısına iştirak etmiş olan Türkiye Balkan Birliği Cemiyeti reisi Hasan ve Umumi kâtibi Ruşen Efref Beyler dün şehrimize dönmüşlerdir.

İncesaz ve içki
Yeşil Hilâlcilerin ikinci reisleri ne diyor?

İncesazın içki iptilâsını arttırdığı hakkında Yeşilhilâlcilerin ortaya attığı iddiaya karşı Rauf Yekta Beyin cevabını neşretmiştik. Bu mesele için Yeşilhilâl ikinci reisi Dr. İbrahim Zati Bey diyor ki:

"İncesaz ile içki arasındaki rabıtayı red ve inkâr için Rauf Yekta Bf. nin cevaplarının birer rinde: (Avrupada hiç bir içki aleyhtarları kendi musikiğine karşı böyle bir cephe almamıştır) diyor. Bu noktada ehemmiyetle durmak lazımdır. Bir defa emin olsunlar ki kendilerinin tapındığı musiki tarzını Türk milletinin çok kahir bir ekseriyeti şimdilik kadar asla benimsememiştir. Fasullarile, pesrevlerle içinde türkçe ve acemeden başka türkçe bir kelime bulunmayan bestelerile etrafa mütemadiyen melânkoli ve bed"

(Devamı 2 inci sahifede)

Ibrahim Zati B.

(Devamı 2 inci sahifede)

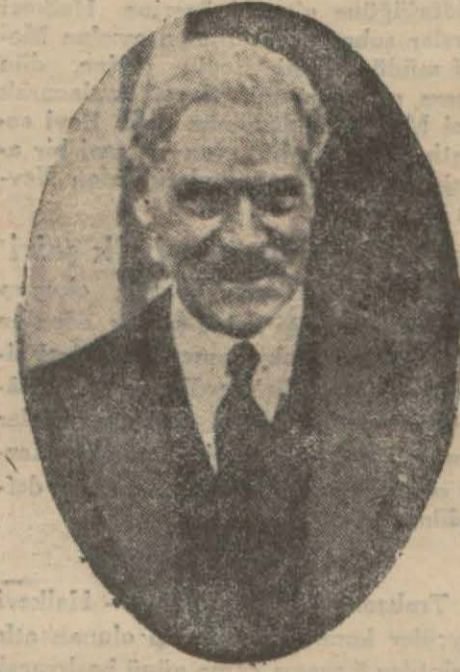
K. Karabekir Paşaya cevap

Bu dikkate şayan yazı "Ankaralının defteri" sütunundadır

Bir aydan beri gazetemizde munta zaman çıkmakta olan "Ankaralının defteri" isimindeki tarihi mahalelere Kâzım Karabekir Paşanın dünkü nüshamızda çıkan bir mektupla cevap yazmıştı. Karabekir Paşanın bu mektubuna bugün Millîci cevap vermektedir. Millîcinin bu dikkate şayan makalesini muhterem karilerimiz sekizinci safhemiz başında "Ankaralının Defteri" sütununda okuyacaklardır. Bu cevap serisinden diğer bir makale de yarınki nüshamızda çıkacaktır.

Fransaya göre bugünkü hudutlara ilişilemez..

Almanyanın Avrupada uyandırdığı endişe gün geçtikçe büyüyor

Londra konferansında borçların görüşülmediğini söyleyen M. Mac Donald, hudutların düzeltilmesini isteyen M. Mussolini

PARIS, 5 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: M. Paul Boncour, dün ayan meclisinde dört devlet misakı hakkındaki tekliflere Fransa tarafından verilen cevabı tahli ederek dört devletin diğer devletleri alâkadar eden meseleleri mevzuu bahsetmişlerdir. Meclis misakını daha müessir ve daha ameli bir şekilde koymak çare-

lerini müzakere edeceklerini bildirmiş ve demıştır ki: "Bu şerait dahilinde muahedelerin tadilinin şu basit tarzı halli vardır: Avradanın şimdiki vaziyetinde hudutların tadili ne kadar mucunane bir şey olursa, mevcut muahedelerin özeli ve mutlak bir surette temamiyetini (Devamı 2 inci sahifede)

Bir kelimeye on karşılık

Ankaradan dönen Rus âlimi dilimizin zenginliğini anlatıyor

Ankara'da T. D. T. Cemiyetinin çalışmalarına iştirak ettikten sonra şehrimize gelen Rus âlimlerinden lengistik mütehassısı M. Mar, dün bize Ankara intibaları ve Türk dilinin, diller arasındaki mevkii hakkında şayanı dikkat beyanatta bulunmuştu:

"Ben Ankarayı görmeydim şimdiye kadar Ankarada yapılan şeyler hakkında belli, bunlar hep hayaldir diyecektim, fakat oraya gidip te her şeyi gözümle gördükten sonra, bunların birer hakikat olduğuna inandım. Biz ilim adamlarının yazdığımız tarihler bir takım fikirlerden ve eğilimlerden ibarettir, asıl tarih bunlar değildir. Bugün hakiki tarihi onu yaratılan yazıyor. Bugünün en mühim tarihi Ankarada yapıyor ve yazıyor. Orada bir ilim serisi vardır, bunları idare eden de Gazidir. Ankarada dil ve tarih işleri ile uğraşılıyor. Bu çalışmaların bir kısmına ben de iştirak ettim.

Dil hakkında yapılan anket çok enteresandır. Türkçe arapça ve farsçadan gelen bir çok servet vardır. Bu kelimeler halka tamam edilmekle bunların türkçe bir çok mukabilleri bulunmuştu. Hatta birine on gibi bir çok türkçe mukabil meydana çıkmıştır. Bugün arapça ve farsça kelimelerin türkçe mukabilini bulmak değil, bulunan türkçe mukabil arasında intihap müşkilâtı karşısında bulunuluyor.

Türkçe fakirdir, bu kadar az kelime ile mevrâm ifade etmek müşkildir, deniliyor. Halbuki türkçe ifade mevrâm etmek kabiliyeti o kadar çoktur ki, belki

bu kabilyet diğer lisanelerde yoktur. Mevcut türkçe sözlerle mevrâm ifade etmek insanın üzerindeki adeta füsunkâr bir tesir bırakıyor. Türkçe'de mütekker ve müennes farkı yoktur; bu bir ihtiyazdır.

Bugünkü Avrupa lisanelerinin cümlesi türkçenin geçmiş olduğu merhalelerden geçmiştir; fakat Türkler lisanelerinin eskiliğini muhafaza etmişler, diğerleri etmemişlerdir. Türk dilinin sistemi Avrupada bulunan sistemlerin en eskisidir. Bu sistem Selcukilerden evvel bile mevcuttu. Bu sebeple bugün türkçenin Avrupa lisaneleri ile olan münasebeti mevzuu bahistim. Ankarada yapılan tetkik neticesinden, tarih Türk dilini ihmal ettiğini anladım. Yunanca, latince gibi eski diller hep tetkik edilmiş, fakat türkçe ihmal edilmiştir. Türkçe yeni bir lisane zannediliyor. Halbuki hakikat bunun aksidir. Bugün Avrupa dillerinin evlini öğrenmek için türkçeyi tetkik etmek lazımdır.

Etröryalılar, Hitlerin, Sümerlerin iyice anlaşılması için, türkçenin bilinmesi lazımdır. Ankarada anketlere verilen cevapları tetkik ettim; lisane bahsinde T. D. T. Cemiyeti ile beraber çalışabileceğimi anladım. Badema Ankarada heyette muhabere edeceğim. İstanbul'da 15 gün kadar kalıp asarı atıkayı tetkik ettikten sonra Truva, Efez, Bergama harabelerini görmek üzere Çanakkale ve Izmire gideceğim. İmkân bulursam, yeni meydana çıkarılan eski eserleri görmek için, Giride de gitmek isterim."

Beşiktaş-Süleymaniye ile 1-1 e berabere kaldı

İstanbulspor - Beykozlu yeni

Bulgaristan seyahati dolayısıyla tehri edilen futbol lük maçlarına, bu seyahatten vazgeçilmesi üzerine dün devam edildi. Bu itibarla Taksim ve Fenerbahçe stadımları kalabalık birer merakli kütlesine dolmuştu.

Taksim stadyumunda Taksim sahasında ilk maç, öğleden evvel Pera ve Kurtuluş takımları yaptılar. Karşıyağın bu iki gayrifedere kulübü arasında mevcut rekabet dolayısıyla maç çok heyecanlı oldu. Ne ticede Kurtuluş 2 - 0 galip geldi.

Öğleden sonra lük maçlarına başlandı. Beşiktaş ve Süleymaniye B. takımları arasındaki maç Beşiktaş 2-0 kazandı. Eüip ve Altınordu karşılaştıran ikinci küme şampiyonası da çok canlı geçti. İki tarafın büyük bir enerji sarfederek oynaması ortaya ciddi zevkli bir maç çıkartıyordu. Ne ticede Eüip 2-1 galip geldi.

Dördüncü ve son maç Beşiktaşla Süleymaniye birinci takımları arasında Sadri Hüsnü Adnan Fevzi Ali Fahri Nuri, Hakkı, Nâzım, Şeref, Efref (Devamı 5 inci sahifede)

Kâhtanede eğlenenlerden bir grup..

Hızır günü bugün

Dün de cuma olduğu için mesire yerleri son derece kalabalıktı

Bugün Hıdırellezdir. Hıdırellez çok eski zamanlardan kalma bir anane ile yaz başlangıcı adedilir ve bir bayram gibi eğlenilecek, neşe içinde kutlanılır.

Hıdırellez bu sene İstanbulda birgün evvel tesit edildi. Asıl Hıdırellez bugündür. Dün Cuma olduğu ve tatil günü bulunduğu için iş güç sahipleri Hıdırellezi dün yapmışlardır.

Kâhtane, Çırpıcı, Çiftahavuzlar, Hüriyet Tepesi, Ok meydanı, Alemdağ, Çamlıca, Kozlu, Mısırtarası, Fulya tarlası ve daha isimleri unutulmuş bir çok mesireler binlerce halkla dolmuş, boşalmış, Haliçte, Boğazda, Kurbalı'da, Göksuda sandal sefalari yapılmıştı.

Dün kasaplar ummadıkları bir şekilde kuzu satışı yapmışlardır. Hatta bir çok kasaplarda kuzu eti kalmamıştır.

Bu sene Adalara ve Boğaza fazla rağbet olacağı tahmin edilmektedir. Çünkü dün yalnız Haliç vapurları değil, Seyrisefin ve şirket vapurları da tıklım tıklım dolmuş, sabah gidis ve akşam döntiş seferleri pek kalabalık olmuştur.

Dün Hıdırellez münasebetiyle müessif vakalara meydan verilmemesi için de jandarma kumandanlığı mesirelerde sık sık devriye gezdirmiştir.

Muhamremi onu.. Şehrimizdeki İranlılar Muhar-

Eğlenen bir grup daha..

remim dokuzu ve onu olmak müna sebebiyle evvelki gün ve dün ayan yapılmıştır.

Evvelki gece Valide hanımda matem âyini, dün de Üsküdar'da Seyyit Ahmet deresinde ziyaret âyini yapılmış, dün gece de Valide hanımdaki mescitte "Şani gariban" âyini icra edilmiştir.

İraniler bu sene "Deste" dedikleri kanlı âyini icra etmemişlerdir.

MEMLEKETTE

Plânlı cinayet

Odun keserken bir adamı öldürdüler

AYDIN (Milliyet) — Sökede çok acıklı bir cinayet olmuştur. Sökede 20 dakika uzaktaki bir bahçede kafası parçalanmış bir ceset bulunmuş, yapılan tetkik üzerine bunun Eyüp oğlu Hasan olduğu anlaşılmıştır.

Vak'a yerinde bir iz ve ip ucu bulunmayan zabta başka noktalardan araştırmalar yapılarak öldürülen Hasanın karısı Remziyenin uzun müddetberber Cemil adında birisinin metresi olduğunu ve bundan Hasanın da haberdar olduğunu, fakat ses çıkmadığını, Cemilden bakan Remziyenin son zamanlarda kocasının kardeşi Abbasla kötü münasebetlere başladığını öğrenmiş ve Remziyenin küçük oğlu da anasının amcası ile bir yatağa yatmıştı.

Bu malumata alan zabta cinayeti yapanları çabuk meydana çıkarmıştır.

Cinayet şöyle olmuştur: Remziyenin ilk aşkı sevgilisini kocasından kıskanmak lüzumunu hissetmemiş, fakat Abbas kardeşinin seadetine bir engel görebileceğini ortadan kaldırmaği tasarlamış ve Remziye de Abbas bu hususta körüklemekten geri durmamış.

Nihayet geçen çarşamba günü Hasan ve Abbas evde karınlarını doyurduktan sonra çalışmak üzere bahçeye gidiyorlar ve Abbas balta ile odun kesiyor. Hasan da elinde destere ile çalı temizliyor. Kardeşinin hareketlerini dikkatle gözleyen Abbas onun temanen işe daldığına kanaat getirince, kardeşinin arkasına yaklaşıp elindeki balta ile iki defa Hasanın kafasına vurarak onu cansız bir halde yere seriyor ve kanlı balta ile çalıları aramasına saklayarak eve dönüyor. Adaletten eli yaksama yapıpkar sevdiğiyle beraber hapse tüküyorlar.

Aydmnda İzmirliiler

AYDIN (Milliyet) — Cuma günü hususi trenle Aydına gelecek İzmirli misafirler için Belediye bir program yapılmıştır. O gün ferikâde olarak pazar kurulacaktır. Şoförlerin tarifeden fazla para almaları için şimdiden kat'i tedbirler alınmıştır.

Kamyon geçerken köprü yıkıldı.
AYDIN (Milliyet) — Dün İzmirden Aydına gelen Aydmî Ahmet on başın kamyonu Torbalı ile Ahmetli aramızdaki çayın üzerindeki köprüden geçerken köprü yıkılmış ve kamyon suya düşmüştür.

Kamyonda bulunan 20 çuval şekerle balya manufatura suya düşmüştür.

Şoför Dede Mustafa ile kamyonda bulunan Aydın Belediye azalarından Rağıp Bey hafız yaralanmıştır. Zarar miktarı 300 liradan fazladır.

Nazilli mensucat fabrikası
NAZILLI (Milliyet) — Nazillide kurulacak mensucat fabrikasının sondajını yapmak için Vekâletten gönderilen aletler gelmiştir.

Mütehasıllar beklenmektedir. Mütehasıllar gelince hemen işe başlanacaktır.

Aksaz bataklığı
NAZILLI (Milliyet) — Çiftlik köyü önündeki Aksaz bataklığına kurutulmasına bugün merasimle başlandı.

Aydmnda lise.
AYDIN (Milliyet) — Bu sen Aydmnda bir lise açılacağı hakkında haberler tahakkuk etmektedir. Lise, Orta mektebe bir kat daha çıkarılmak suretiyle bu binada açılacaktır.

Köy muhtarlarına kurs
AYDIN (Milliyet) — Halkevi köycülerin şubesi umumî heyeti toplanarak bölgelendirme komisyonu kurulmasına karar verilmiştir. Kurulmuş olan komisyonun görevi köy muhtarlarını eğitmek için açılmasına evvelce kararlaştırılan kursun bir evvel kararlaştırılması ve umumî köylerden her cuma bayrak merasimi yapılmasına ve merasimlerde bulunmak için köylere gidilmesi kararlaştırılmıştır.

Yeni idare heyeti şu suretle teşekkül etmiştir: Reis: Sitma mücaddele reisi doktor Vahyi, katip Ant gazetesi sahibi Vasfi Hilmi, azârlıktan zirat başkâtibi İbrahim, ilmektepler müfettişlerinden Husa-mettin ve zahire tüccarı Kemal Beyler seçilmişlerdir.

Kastamonu bütçesi
KASTAMONU (Milliyet) — Yirmi gündün beri toplantılara devam eden Kastamonu Belediye meclisi 1933 senesi bütçesini 46828 lira olarak tesbit ve kabul ederek içtimalarına nihayet vermiştir.

Katil bulunamadı
KASTAMONU (Milliyet) — Bundan seliz ay evvel Kastamonu'ya bir saat mesafede Toprak köprü denilen mahalde kahvecilik yapan Mahiri ocak başında tabanca ile öldüren Taşköprülü İnce sulu Şükrü Bey denilen katil olan tutulmamıştır. Bir zamanlar eşya olarak yapararak dağıları dolaşan bu aziz katilin yakını zamanda yakayı ile vererek adaletin pençesine teslim edileceği şüphesizdir.

Ceyhanda temizlik
Ceyhandan bildiriliyor: — Çocuk bayramında yapılan intihapta tesadüfen Belediye reisinin kızı Belediye reisliğine seçilmiş ve babasının makamına kurulup oturmuştur. Bu belediye reisi hanım kız ilk iş olarak sokaklarda derhal temizlik yapılmasını emretmiş ve derhal faaliyete geçilerek uzun zamandan beri temizlik yüzü görmeyen sokaklarımız süpürülmüş ve temizlenmiştir. Bu karar Ceyhanlıları çok sevindirmiştir.

Gelinini boğan Kaynana

Gelinini boğan Kaynana

Diyarbakır'dan bildiriliyor: — Gençlerde, gelini Feride Hanımı öldüren Bezi isimdeki kaynananın muhakemesine Ağırcezaada başlandı.

Maznun kadına, gelinini geceleyin nasıl boğduğunu soruldu. Kadın soğuk kanlılıkla gelinini boğmadığını ve bu fiacandan haberi olmadığını söyledi. Bundan sonra şahitlerin dinlenmesine başlandı. Şahitler, Bezi kadının gelini Feride ile her vakit olduğu gibi hâdiseye kadını kavgaya ettirdiği ve kendisini öldüreceğini söylediğini, Bezi kadının gece yarısından sonra çıkıp gittiğini, Bezinin odasına çıktıkları zaman, Ferideyi boğmuş bir halde gördüklerini ilâve ettiler.

Aydm Halkevi

AYDIN (Milliyet) — Bursa Maarif müdürlüğüne gitmesi üzerine Halkevi kursları şubesi riyasetinden ayrılan Maarif müdürü Fakir Bey'in yerine, dün akşam şube umumî heyeti toplanarak yeni Maarif müdürümüz Salih Beyi seçmiştir. Şube de boş olan ve yeni bir azağına da genç muallimlerimizden Nevzat Bey seçilmiştir.

Karlar altında ölen halk şairi

Muştan bildiriliyor: — Hiç okuyup yazmak bilmediği halde şairlik eden ve halkın dilinde pek kıymetli ve güzel şiirleri dolanan Allahverdi Efendi Türkçüvank köyünden Muş'a gelirken karlar altında kalmış, donarak ölmüştür. Karlar eriyince şairin cesedi bulunmuş, defnedilmiştir.

Atlı gezintiler

Trabzon'dan bildiriliyor: — Halkevi köycüler komitesince tertip olunan atlı gezintiler 5 mayıs cuma günü başlayacaktır.

İlk gezinti Kireçhane düzlüğüne olacak, trafaktaki köyler buraya davet edilecektir. Köytiler burada bir toplantı yapacaklardır.

Halkevi doktoru sıhatlerini yoklayacak köytilerin okuma yazma vaziyetleri üzerine deri yoklama ve araştırmaya yapılacak, okumada birinci gelenlere armağanlar verilecektir.

Bir çete tepelendi

Adanadan bildiriliyor: — Bundan bir müddet evvel burada Hilmi çetesi isimini taşıyan bir kaç şerir bir mücadele esnasında bir jandarmamızı şehit etmişlerdi.

Uzun takiplerden sonra bu haydutlar dan üçünü Kallenci köyü civarında oldukları anlaşılmıştır.

Jandarma kuvvetleri haydutları yakalamak istemiş, fakat aziz horifler hemen silâhla sarmışlardır. Uzun bir mücadeleden sonra haydutlardan Ahmet ve Mehnet ölü olarak ele geçmiştir. Çetenin elebaşı Mustafa yaralı olduğu halde kaçırmıştır. Kendisi şiddetle takip edilmiştir.

Dalama - Çine yolu

NAZILLI (Milliyet) — Yenipazar nahiyesinden alınan habere göre Dalama ile Çine arasında 5 metre genişliğinde yeniden açılmakta olan dağ yolu beş güne kadar bitirilecektir.

Bu yol bittikten sonra Dalama çayı köprüsünün inşaatına başlanacaktır.

Karahayıt nahiyesinin Aydın köprüsünden Yenipazar Nahiyesine lünde ve iki metre genişliğindeki yol, beş metre genişliğinde açılmıştır.

Talebe gezintisi
İZMİR, 4 (Milliyet) — Orta mektepler talebesi yarın Menemen civarındaki Emirâlem köyüne kadar bir gezinti yapacaklardır.

Karacaviranda cinayet

Sarılacadan bildiriyor: — Karaca viran köyünde bir cinayet olmuş, Rifat isiminde bir genç kasabamız ileri gelenlerinden ve akrabasından Ali Efendi isiminde bir adamı mazerle vurup öldürmüştür.

Cinayetin sebebi bir evlenme meselesidir.

Erkek kısmı Sarısına bayılır

Şimdiye kadar 10 dile tercüme edilmiş, beynelmül bir şaheser! Pek yakında MİLLİYET'te

Yıldız'dan Ordu köşküne

Yeni tarihi tefrikamız.

Yagla kızı

AKA GUNDUZ Milli büyük sinema romanı Yakında MİLLİYET'te

HARİCİ HABERLER

Hitler ve amele

Amele sindikaları ne-relere para veriyorlar

BERLİN, 5 (A.A.) — Başvekilin bir beyannameyi Alman milleti ni iş kurbanı olanlar ailelerine tahsis edilecek bir sermaye vüde getirmek suretille ilk millî iş bayramını tediye davet etmektedir. M. Hitler, iş yüzünden vukua gelmiş olan kazalara Carnap'da Mathias Stinnes madenindeki infilâki hatır latmaktadır. Orada 1 Mayıs'ta vukua bulan infilâkte yedi amele telif olmuştur.

Başvekil, bu müessesenin ne kadar büyük olursa o kadar iyi olacağını ve Alman milletinin millî işe karşı hümrinin göze görünür bir timsali olması lâzım gelmekte bulunduğunu ilâve etmektedir.

BERLİN, 5 A.A. — Volf Ajansından: Amele sindikaları ile amele bankasının hesap defterlerinin tetkiki neticesinde sindikalar men supları tarafından verilen aidatın vâsi mikyasta imperatorluk bayrağı ve demir cephe gibi sosyalist teşkilâtın emrine verilmiş olduğu anlaşılmıştır. 1932 senesinde umumî iş konfederasyonu, demir cephe teşkilâtına 218.375, sosyalist fırka sına 70.000 ve imperatorluk bayrağı teşkilâtına 20.000 raişmark vermiştir. Tali sindikalar tarafından her ay umumî iş konfederasyonuna verilmekte olan 63.366 raişmarktan 25.309 u yani yüzde 39 u sindikalar müstahdeminin maaşı olarak verilmiştir. Bundan böyle amele sindikaları mensuplarının aidatları, yalnız sindikaların gayerlerinin tahakkuku için sarfedilecektir.

Volkanik buharların dan istifade

LONDRA, 5 A.A. — İtalya ayanından M. Gino Cantî, Royal Society Of Ars'da projeksyonlar ianesile Toskanda volkanik buharlar membarından istifade hakkında bir konferans vermiştir.

İtalyan sefiri M. Grandi ile birçok ilim adamları, bu konferansta hazır bulunmuşlar ve bu teebbübün neticelerini takdir etmişlerdir.

Bin Çin maresalı İtalyada

BRINDIZI, 5 A.A. — Şimali Cindeki askeri hareketleri idare etmiş ve Jebel mağlûbiyeti üzerine vazifesinden istifa etmiş olan maresal Chind Su Liang, Şanghay'dan buraya gelmiştir.

Maresal Romaya hareket etmiş olup bir müddet İtalyada kalacaktır.

Gandi tahliye edilecek

SIMLA, 5 A.A. — Gandi ihtimal uruca başlandıktan iki gün sonra serbest bırakılacaktır. Gandi, müstakbaba Ahmetab'a gidecektir.

Mahsul satmıyacaklar

DESMOINES, 5 A.A. — Bütün mem leketin çiftçileri çiftçiler cemiyeti kararı üzerine mahsullerini 13 mayıstan itibaren satmamaya karar vermişlerdir. Bütün maksat fiyatların yükselmesini elde etmektedir.

Hitler fabri hemşeri

BERLİN, 5 A.A. — Braunschweig şehri, başvekil M. Hitleri fabri hemşeri intihap etmiştir.

Almanya da işsizlikle mücadele

BERLİN, 5 A.A. — Alman şimendi-ferleri idareleri işsizlikle mücadele için geniş bir iş programı hazırlanmıştır.

Çiç elçileri

NANKİN, 5 A.A. — Salâhiyyetler bir membaa göre hükümet, Felomenk, Belçika, İspanya, Portekiz, Lehistan ve Çekoslovakya yönerceği elçileri tayin etmiştir.

Borç meselesi

İktisat konferansında görüşülemez

LONDRA, 5 (A.A.) — Avam kamarasında sorulan bir suale cevap veren M. Macdonald harp borçları meselesinin cihan iktisat konferansına arz edilmeyeceğini söylemiştir.

LONDRA, 5 (A.A.) — Reuter Ajansı, harp borçları meselesi cihan iktisat konferansının ruzname sine dahil olmamakla beraber bu mesele hakkında konferansın müzakerelelerinde srasında ve fakat ayrıca tetkikat yapılabileceğini bildirmektedir.

LONDRA, 5 A.A. — M. MacDonald, M. Norman Davis ile görüşmüştür. İki devlet adamı, silâhları bırakma konferansının terakiki ihtimalleri hakkında görüşmüştür. Bir müddet sonra kendilerine M. Runciman intihab etmiş olduğundan mükâleme görüş müzakerekesi mevzuuna intikal etmiştir. Bu görüşmeler çok samimi ve faydalı olmuştur. M. Norman Davis, 6 mayısta Cenevreye gitmek üzere Londradan hareket edecektir.

Atınadan cenubi Amerikaya posta

FRIEDRICHSHAFEN, 5 A.A. — Yalında Atina ile Rio de Janeiro arasında hava postası tesis edilecektir. Her ayın ilk cumasında Atınadan kalkacak olan bir Yunan tayyaresi postaya buraya girecek ve posta buradan Zeplinle cenubi Amerikaya nakledilecektir.

Eski Sırp kiralının mezarında

BELGRAD, 5 A.A. — Romen ve Çekoslovak talebelerinden mürtekkip bir grup Topola'ya giderek müteveffa kral Pierre'in mezarına çelenkler koymuşlar dır.

İrlandada kibrit resmi

DUBLİN, 5 A.A. — Serbest İrlanda hükümeti, bir emriyle kibrit resmiyi kaldırıyor. Bu emriyle, kabriken yüzde otuz nisbetinde artırılmış olan kibritlere ait gümrük rüsumunu telif etmektedir.

Bir Sovyet heyeti Lehista

GDYNYA, 5 A.A. — Sovyet ticaret heyeti, harici ticaret halk komiseri emrâvini M. Rwooc ile Sovyet sefaretçi erkânı bulduğu halde liman gezmiş ve iktisadi mahafil mümessilleri ile görüşmüş ve sonra Poznań'a hareket etmiştir.

Amerika donanması

LONDRA, 5 A.A. — Gazetelere gelen bir telgrafnameye göre Amerika bahriye erkânı, Amerika donanmasının altı ay müddetle ihtiyat halinde bulundurmamak teklimini tetkik etmektedir.

Bir tayyare düştü

RADON, 5 A.A. — Bir askeri tayyare düşmüş, içindeki iki kişi ölmüştür.

Fransaya göre bugünkü hudutlar

(Başı 1 inci sahifede) İlan etmekte o derece batıl bir şey olur. Sulhun en iyi bir tarzda tesadde ve Avrupa iktisadi itilâfına vusul için tetbiller alınmasında zaruret vardır.

Fakat, hali hazırda, hudutlara dokun mak cinnet olur." M. Paul Boncour, bundan başka, Avusturya istikrazının tahakkuk etmemesini izah etmiş ve mali ve siyasi zamanlar istedigini hatırlatarak demiştir ki:

— Gerçi, Avusturya Ansheluss'dan vargemmiştir. Fakat son zamanlarda vahim hâdiseler cereyan etmiştir. Bizim, cenubi memleketlerin dahilî siyasetlerine karışmamakla beraber paramızın tehlikeye maruz kalmaması için yalnız teşkilât rejimi kâfi derece müstek olana devletlere borç vernekte hakkımız vardır.

M. Boncour, bundan sonra Amerika borçlarından da bahsetmiş, Fransanın borçlarının heyeti mecmuasıyla yeniden tetkik edilmesine lüzumuna kana olduğunu söylemiştir.

Dört devlet misakı

PARIS, 5 (A.A.) — Bilhassa hükümetin M. Mussolini ile M. Beneş'in siyasetlerini ne suretle telif edeceğine ve Almanyanın hukuk müsavatı elde etmek bahanesine hücum kütalarını hazırlayarak pek yakın bir zamanda öteden beri istemekte olduğu hudutlara yaklaşmasından korkup korkmamakta olduğunu soran M. Berenger ile Fransız - Sovyet mukarinetini tenkit eden diğer hatiplere cevap veren M. Paul Boncour demiştir ki:

— Aramızda hiç bir esaslı ihtilâf mevcut olmayan İtalya olmaksızın ve ya onun aleyhinde olmak suretille merkezi Avrupa'yı tenik etmek mümkün değildir.

Mumailayh: "M. Mussolini dört devlet misakının akdini tetkik ettiği zaman, bundan istifade ederek milletler cemiyeti çerçevesi içinde ve milletlerin müsavatı esasına sadık kalmak arzileri dört devletin mukarinetini temine çalışmak muvafık olurdu" demiştir.

M. Paul Boncour, halihazırda mukarinetin tesbit etmiş olduğu hudutlara dokunmanın bir delilik olacağını ilâve etmiştir.

Mumailayh, mükâlemelere icap eden sabir ve metanetle ve Fransanın küçük milletleri muhafaza etmekten ibaret olan ananesine sadık kalmak kaygusu ile devam edilmekte olduğunu beyan etmiştir.

Hatip, konferansın suya düşmesini yeniden silâhlama suyarışının mey-

İtalyada istifalar

Hariciye ve Dahiliye müsteşarları çekildiler

ROMA, 5 (A.A.) — Mebuslar dan avukat Guido Buffarini, hususan bir takım sebeplerden dolayı istifa etmiş olan Dahiliye müsteşarı M. Arpinati'nin yerine tayin edilmiştir.

Mumailayh, son intihabatta mebus seçilmiştir.

ROMA, 5 (A.A.) — Hariciye müsteşarı M. Arpinati istifasını vermiştir. M. Mussolini mumailayhin istifasını kabul ederek yerine mebus Buffarini Guidi'yı tayin etmiştir.

Atınadan cenubi Amerikaya posta

FRIEDRICHSHAFEN, 5 A.A. — Yalında Atina ile Rio de Janeiro arasında hava postası tesis edilecektir. Her ayın ilk cumasında Atınadan kalkacak olan bir Yunan tayyaresi postaya buraya girecek ve posta buradan Zeplinle cenubi Amerikaya nakledilecektir.

Eski Sırp kiralının mezarında

BELGRAD, 5 A.A. — Romen ve Çekoslovak talebelerinden mürtekkip bir grup Topola'ya giderek müteveffa kral Pierre'in mezarına çelenkler koymuşlar dır.

İrlandada kibrit resmi

DUBLİN, 5 A.A. — Serbest İrlanda hükümeti, bir emriyle kibrit resmiyi kaldırıyor. Bu emriyle, kabriken yüzde otuz nisbetinde artırılmış olan kibritlere ait gümrük rüsumunu telif etmektedir.

Bir Sovyet heyeti Lehista

GDYNYA, 5 A.A. — Sovyet ticaret heyeti, harici ticaret halk komiseri emrâvini M. Rwooc ile Sovyet sefaretçi erkânı bulduğu halde liman gezmiş ve iktisadi mahafil mümessilleri ile görüşmüş ve sonra Poznań'a hareket etmiştir.

Amerika donanması

LONDRA, 5 A.A. — Gazetelere gelen bir telgrafnameye göre Amerika bahriye erkânı, Amerika donanmasının altı ay müddetle ihtiyat halinde bulundurmamak teklimini tetkik etmektedir.

Fransaya göre bugünkü hudutlar

(Başı 1 inci sahifede) dan almasına sebebiyet vermek isteyen ve fakat aldatılmasını veya zayıf düşürülmesini arzu etmeyen Fransanın Cenevredeki pek sağlam vaziyetini ehemmiyetli kaydetmiştir.

M. Paul Boncour demiştir ki: — Almanya, millî müdafaa ordusu nu ipka etmek arzusunda ise tamamı le Versay muahedesi ahkâmı mucibin ce hareket etmelidir.

Hatip, netice olarak, Sovyet - Fransız misakının imza edilmesi kayfiyeti nin sulha pek ziyade hizmet etmiş olduğunu söylemiş ve Fransanın İngiltereye karşı şimdiye kadar takip etmiş olduğu hattı harekette sebat edeceğini beyan ve çükü bu hattı hareketin sulhun muhafazası için en iyi terminat olduğunu ilâve etmiştir.

İtalyaya göre hudutlar tashih edilmeli.

NEVYORK, 5 (A.A.) — Nevyork Times gazetesine göre, İtalya heyeti murahhasası, M. Roosevelt'e İtalyanın Versay muahedesi'nin tamamen tadilini değil, yalnız eraziye dair olan hükümlerinden bazılarından tashihini arzu ettiğini bildirmiştir.

Moratoryum hakkı

PARIS, 5 (A.A.) — Ayan meclisi, dün öğleden sonra Hariciye bütçesini müzakere etmiştir. Encümen mazbata muharriri M. Berenger, Washington müzakerelelerini temahil ederek M. Roosevelt'e verilen salâhiyetlerin hükümetin arasındaki borçlar meselesine tetkil edilmesinden korkmakta olduğunu söylemiştir. Mumailayh Fransanın bir il ardı sıra gelmiş olan hükümetler tarafından teyit edilmiş olan vaziyetinin şu olduğunu söylemiştir: Fransa, Amerikaya Almanyanın kendisine yapacağı tediye nisbetinde tediye bulacaktır.

Mazbata muharriri demiştir ki: Acaba M. Herriot'un ziyareti, Amerika ayan meclisinin ruh hâletini deyişirmiştir? Bunu sorarım. Borçlar hakkında yakında bir itilâf yapıldığı takdirde Fransanın bir moratoryum istemeğe hakkı vardır.

İncesaz ve içki

(Başı 1 inci sahifede) binlik neşreden bir musiki tarzı koca Türk milletinin yüzde kaçımu ruhuna hitap edebiliyor ve hislerine uygun geliyor. Bunu anlamak isterdik. Bizim kanaatinimize bu musiki tarzı öyle bir deyinir ancak ki şimdiki cid-

İngiliz sefiri

Çanakkaledeki İngiliz mezarlığını ziyaret etti

ÇANAKKALE, 5 (Milliyet) — İngiliz sefiri M. Georges Clark cenapları bu sabah Virginia yatı ile şehrimize geldi. Sefir Sir Melington'la beraber İngiliz mezarlığını ziyaret ettikten sonra, aynı yatla Pireye hareket etti. İngilterenin İstanbul ceneral konsolosu ile İngiliz gazetecilerinden M. Jhon Halcott şehrimizde bulunmaktadırlar.

Rusya - Japonya arasında itilâf

TOKYO, 5 (A.A.) — Resmî habere nazaran Sovyet hariciye komiser muavinini, Çin şark şimen-diferleri ihtilâfının bir an evvel halli hakkında hükümetinin arzusunun Japon sefirine bildirmiştir. Bunun Sovyetlerle Mançuri hükümeti arasında halledilecek bir mesele olduğu beyan edilmiştir.

Tarsus mezbahası açıldı

MERSİN, 5 (A.A.) — Tarsus Belediyesi tarafından yaptırılan mezbaha bugün açılmıştır. Açılma merasimine riyaset eden Vali ile Belediye reisi arasında nutuklar söylenmiştir.

İskender Ferit B. vefat etti

İSTANBUL, 5 A.A. — Anadolu Ajansı İngilizce mütercimi İskender Ferit Bey, dün sabah vefat etmiş ve cenazesi Okmeydanı mezarlığına defnedilmiştir.

Uzun müddet mülgâ hariciye nezareti mütercimliğinde ve mehbata yolundan çalışmış olan merhum birçok lisansları halicî üstadı ve büyük bir piyanistti.

Bütün hayatı ilim ve sanat hizmetleri içinde geçen üstadın telâfisi kabl olma yan ziyandan büyük bir tespir duyan müessesemiz merhuma ebedî istirahat diler.

Ankaradamühim Mükâlemeler

(Başı 1 inci sahifede) Atınada bir Türk - Yunan Ticaret odası tesis edilmiştir.

Gazetelerin memnuniyeti ATINA, 5 (A.A.) — Tekmil gazeteler, Türk - Yunan Ticaret itilâfından memnuniyetle bahsetmektedirler.

"Estia" gazetesi, bu itilâfın Türk - Yunan teşriki mesaisinde yeni bir bağ ve iki millet arasında ki münasebatın inkişafında yeni bir terakki olduğunu söylüyor.

"Vradini" hükümet gazetesi de yor ki:

„Türk - Yunan samimi dostluk ve sıkı teşriki mesaisinin istinat ettiği temellerin en memnuniyet verici bir tarzda tahkim edildiğini görmekten mütevellit sevincimizi izhar edebiliriz..”

Tütün meselesi.

Messenger d'Athènes'den: Haber aldığımız göre, daha kat'i mükâlemeler Başvekil M. Çaldarıs ve Hariciye nazırı M. Maximos'un Ankarayı ziyaretleri esnasında görüşülecektir. O zamana kadar iki memleketin siyasi mümessilleri zemini hazırlayacaklardır.

Ticaret muahedese gelince, her şey bilkuvve halledilecektir. Cereyan eden müzakereler esnasında Türk delegeleri, tütün işinde rekabeti kaldırmayı şart koşmuşlar için, her iki memleketin aynı hattı hareketi ihtiyar etmelerini istemişlerdir.

Türk hükümeti, Şark tütünleri için üç tarafı bir itilâf yapılmasını zımında Bulgar hükümetini de ikna çalışacaktır. Eğer Bulgar hükümeti hemen bu itilâfa dahil olmağı kabul etmezse, Türkiye Yunanistanla doğrudan doğruya hususi bir mukavele yapacaktır.

den çok yüksek bazı kabiliyetlerin muvakkat ve şahsi zaferlerle ayakta durabiliyor. Bu musikiyi değil, bu mütesna şahsiyetleri bir tarafa ayırarak, yalnız dinleyenleri değil, hattâ sazozdelerin bile içki içmeden devam eder miyecekleri, hele birçok müsteher güftelerle hiç bir sosyetede terennümlenmesi caiz olmayan bu mahut incesazın yeni hayatta ve yeni düşümlerde artık yeri olmadığını. Biz Yetişlâfilciler böyle düşünürüz.

Liselere Leylî ve Meccanî talebe Nasıl Alınacak?

Ekonomi

Dolar neden düşürüldü?

19 Nisandan evvelki vaziyet ile bu tarihten sonraki vaziyet

M. Roosevelt 19 nisan 1933 de altın ihracını men edildiğini, dolar kurunu himaye için piyasaya müdahale edilmeyeceğini bildirdi, ve ayın meclisine kendisine para işlerinde salâhiyeti tanıma projesini teklif etti. Bunlar yardım kabul edilmiştir.

M. Roosevelt'ın bu teşebbüslerinin M. Herriot ile Mac Donald'ın Amerika-ya azimetleri arifesinde vuku bulması bütün nazırları meseleni beynelmütel cephesine celbetmiştir. Son günlerde yalnız doların isterlin ile mücahadesinden ve Amerikanın cihan iktisat konferansına ağır basmak arzularından bahsolunmuş ve Roosevelt'in kararında kuvvetle âmil olan dahili zaruretler ihmal olunmuştur. Aşağıda bunlardan bahsedebiliriz.

Amerika müttahidesinde başlıca zürre ve şimendifer şirketleri ve sair den mürekkep kuvvetli bir borçlu tabakası 931 senesi son baharındanberi dolar kaymetinin düşürülmesini istemektedir. Sonra şehir halkının bir kısmı da para ve kredi mekanizmasında esası tebeddülât yapılmak suretiyle buhranı bertaraf edilebileceğine kanidir.

İşte bunların tesiri altında M. Hoover, bazı mahdut, M. Roosevelt ise cezri bazı tedbirler almak mecburiyetinde kalmışlardır.

19 Nisandan evvel..

1931 senesi Eylülünde isterlinin sukutu neticesinde zaıfıyan dolar vaziyeti müşküllata takviye edildikten sonra deflasyona karşı ilk ufak mikyasta tedbirler ittibah olunmuştur:

Credit Finance Corporation in İhdası, ve Federal Reserve bankalarının piyasadan külliyyeti miktarda hazıne tahvilâti mübayyası.

İkinci mühim tedbirler ise 1932 senesi yaz başlangıcında ittibah olunmuştur: The construction finance corporation

19 Nisandan sonra:

M. Roosevelt bu tarihten sonra Senatodan aşağıdaki salâhiyetleri almıştır:

- 1 - Doların ihtiva ettiği altın miktarını % 50 ye kadar tenzil edilebilmeği,
- 2 - Tedaviye yeni 3 milyar dolarlık banknot ihraç etmek,
- 3 - Harp borçları hesabına hali hazırda piyasa rayicinden takriben % 30 fazla bir fiatla borçlu devletlerden gümüş almak,
- 4 - Lüzum gördüğü takdirde yeni gümüş para basmak ve altın ile gümüş arasındaki nispeti de kanunen tesbit edilebilmeği (1)

19 Nisanda altın ihracının men'i üzerine dolar kuru takriben % 10 düşerek aynı sonuna kadar o seviyede kalmıştır. Bunun sebebi Amerika tediyaat bilançosunun oldukça mühim bir bakieyi matlup arzemesi dolayısıyla baissier spekülatörlerin çekingen davramalarıdır. Fakat bu ayın bidayetindenberi, M. Rooseveltin inflation ve zürre yardım hakkındaki taleplerinin Meclisi Ayan tarafından kabulü üzerine dolar % 10 dan aşağıya doğru düşmeğe başlamıştır. Bundan sonraki seyri Reiscümhurun kendisine verilen salâhiyeti istimal dercesine bağlıdır.

Diğer bir yazımızda Türkiyenin mühim bir yekûna balığı olan, dolar olarak tediyyeli borçları üzerinde bu sukutun yapılabileceği tesirlerden bahsedebiliriz.

Necati ÇAKIROĞLU

BORSA

(19 Nisandan alınan cetveldir)

4 MAYIS 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar	İstikrazı	Tabvîlât
İstikraz tahvil kuponu	96,50	—
Sark d. yolları	2,50	—
D. Muhabide	83,50	—
Gümrükler	5,75	—
Saydı mahi	7,00	18,35
Bağdat	11,75	44,10
T. askeriye	7,75	45,75
Izmir Belediye	7,75	86,80

ESHAM			
İç Bankası Na...	8,50	Bomonti	21,30
Mısır	9,50	Terko kuponu	29,30
Mısır	102	Cimento Ar.	11,45
Anadolu Hisse	25,25	İttihat dey.	23,85
Tramvay	50,75	Şk dey.	2,—
Reji	3,80	Balya	2,50
Şh. hayriye	15,—	Sark m. eza	2,85
		Telefon	13,—

ÇEK FIATLARI			
Paris	12,06	Prag	15,91
Londra	7,05	Viyana	4,46,50
Nyuyork	85,40	Madrid	5,53
Milano	9,14	Berlin	2,035
Briksel	3,40	Varşova	4,215
Atina	80,06	Peste	3,74,175
Cenevre	245	Belgrat	35
Sofya	68,03	Bükres	79,85
Amsterdam	118	Moskova	10,71,5

NUKUT (Satış)			
20 Fr. Fransız	171,—	1 Şilin, Av.	24,—
1 İsterlin	710,5	1 Pereta	17,—
1 Dolar	180	1 Mark	47,—
20 Lire	218	1 Zeloti	24,—
0 f. Belçika	115	1 Penga	33,—
20 Drahmi	25,50	20 Ley	23,—
0 f. İsviçre	820	20 Dinar	55,—
20 Liva	26,—	1 Çernovog	—
1 Florin	85,—	1 Altın	932
21 Kur. Çek	120	1 Mecidiye	33,—
		Banknot	2,—

Fikirler ve insalar

Bir kitabı okurken

Necip Fazıl'ın yeni kitabını (1), elimde daha dün geçtiği için tamamıyla okuyamadım; baştaki hikâyeleri daha münasip bir zamana bırakıp ancak sondaki "tahli" lerin bazılarını bakabildim. Fakat bizim neslin, Nazım Hikmet ile beraber en kuvvetli, en ziyade şahsiyet sahibi şairi saydığım dostumun kitabından bahsetmeği sonraya bırakmağa gönülüm razı oldu.

Onun "tahli" dediği parçalar hakikaten birer tabii, birer tenkit olmaksızın hayli uzaktır. Bunu bir sitem diye söylemiyorum; bilakis. Onlar şahiden birer tenkit olsaydı belli onları okurken edeceğim istifade şimdi duyduğum zevk kadar çok olmazdı. Bu parçalarda muhtelif sanat mevzuları üzerinde düşünölenler, muakalelerden ziyade hep bir mevzuun, yani Necip Fazıl'ın özünü akislerini görüyoruz. Artık söylediği sözleri haklı bulup bulmamamız, fikirlerine iştirak edip et-

mememiz mevzuu bahis değildir; bizde bir canlılık itibarı bırakmaları kâfidir.

İşte bunun içindir ki böyle yazılara "mensur şiir" demeye terchie ediyoruz. Mensur şiir... Fakat Necip Fazıl m yazılarında, insanların şimdiki kayda ıcat ettikleri şeylerin en güllünçlerinden biri olan ve üzerimizde daima bir yarımlik tesiri bırakan, belki aslından güzel olan manzumelerin a-cemice tercümesine benzeyen " lirik nesir" tarzında hiç bir şey yoktur. Onlara "mensur şiir" derken yalnız onları tasnif etmek ihtiyacını tatminle değil, aynı zamanda, şimdiki kayda - hiç olmazsa bizde - bir takım a-cibeler verilen bir isimle asıl haysiyetini de kurtarmak istiyorum. Bugünkü türkçemizin hakiki "mensur şiir" i, vezinasız, kafiyesiz rübaiyi veya "sonnet" söylemek sevdamız düşüncelerinin yazılabileceği değil, Ahmet Hâşim'in fıkraları ile Necip Fazıl'ın "tahli" le-

Maarife

Meccanî talebe

Yeni kararname Resmî gazetede neşredildi

Lise ve Orta mekteplere alınacak leylî meccanî talebe hakkında kabul edilen kararname Resmî gazetede intişar etmiştir. Kararnameye göre: Bir sene her hangi bir sebeple sıfıfta kalan ve bu yüzden leylî meccanî olmak hakkını kaydeden talebinin tazminatı tabii olup olmayacağı hakkında Maarif Vekâletinin uğradığı tereddüt gerek 915 numaralı kanunda ve gerek 1237 numaralı kanunun mütalea ve tetkikinden sonra varit görülmüştür. Çünkü 915 numaralı kanun, meccanî leylî talebinin ne suretle kabul edileceğine ve 1237 numaralı kanun ise böyle almış talebinin mükellefiyetleriyle maruz olacağına tasminatı aittir. 1237 numaralı kanunun üçüncü maddesine göre tazminat ancak o maddede sayılan sebeplerden dolayı mekteplerden çıkarılacak talebe münhasırdır, 915 numaralı kanunun tefsiri istenen üçüncü maddesi ise leylî meccanî talebinin bir sene terfi edemediği takdirde bu hakkı kaybedeceğini ifade ediyor. Şu halde her hangi bir sebeple yalnız bir sene sıfıfta kalan talebe mekteplerden çıkarılarak tahsilini ikmal edilebilme ve neticede kendisine evvelce leylî olmaktan dolayı 1237 numaralı kanunun 1 inci maddesile tahmil olunan mükellefiyetleri yine yapabilecektir. Ve bu kanunun 3 üncü maddesindeki sarahate nazaran 915 numaralı kanunun yine 3 üncü maddesinde tereddüdü mucip ve tefsiri istilzam eden bir vuzuhsuzluk mevcut değildir.

Kalender köşkü

Boğaziçindeki Kalender köşkünün Ortamektep ittibahı kararlaştırılmıştır.

Robert Kolejde müsamereler

Robert College Türk Talebe Birliği dün College'de bir müsamereme vermiştir. Bu müsamerede Türk şahnesinin geçirdiği tekâmül safhalarını gösterilmiş, orta oyunu, meddah, Karagöz, Manakyan tiyatrosu ile mümasil sahne hayatlarının her birisinden birer temsil yapılmıştır. Müsamerede College gençleri çok muvaffak olmuşlar, alkışlanmışlardır.

İnhisarlarda

Yapılan tetkikat

İki üç haftaya kadar ikmal edilecek

İnhisar idarelerinde yapılacak ıslahat etrafında tetkikat yapılmakta olan M. Wallace Clark'ın riyaseti altındaki mütehassıs heyet geçenlerde İzmire gitmiş ve oradan Bursa'ya uğrarak şehrimize dönmüştür.

M. Wallace Clark dün bize İzmir ve Bursa'da yaptıkları tetkikat hakkında şu izahatı verdi:

— İzmir'de Camaltı memlûhası ile büyük sigara fabrikasını, tüütün ve ispirto depolarını ve içki satış depolarını, buraları gördük. Camaltı memlûhasının teslati iyi bir halde, büyük sigara fabrika kası da keza iyi bir halde.

İzmir şehri ve limanı bende iyi bir tesir yaptı; şimendiferlerle nakliyat çok iyidir.

İzmirden trenle Bursa'ya geçtik, yolda Kemalpaşa'ya uğrarak bütün mütehassıs ile görüştüm. Bursa'da fabrika ve depoları gördük.

Gördüğüm fabrika ve diğer müesseselerde yapılmış lazım gelen ıslahat hakkında şimdiden bir şey söylemek kabil değildir; çünkü fikirlerimi henüz tesbit etmiş değilim.

Bütün tetkikatımız 2 — 3 haftaya kadar bilecektir. İnhisarlar Vekâletine, tetkik ettiğimiz muhtelif meselelere dair, muhtelif raporlar vereceğiz. Bu raporlar Vekil B. in nezdinde münaakaş edilecektir ve netice de o zaman anlaşılacaktır.

Istanbulda gezintiler

Yazlığa çıkma mevsimi

Bizde sayfiye nasıl aranır? ve niçin bulunamaz?

Baylerbeyi ile Çengelköy arasında pencerelerim dörtte üçü darmğ gibi güneşe ve denize arkamız çeviren harap bir yalının önünde durduk.

Kapımın zilini bulmak kolay olmadı. Küçük bir makaraya bağlı ince sicimim ucunu nihayet ele geçiren arkadaşım sevindinden haykırdı:

— Ooh... Hele şükür!..

Yeşil, fakat bakımsız bir bahçenin tâ nihayetinde karşı karşıyayız. Biraz geyikli, biraz sonra kapıyı açtılar. İhtiyar bir hanım, dişsiz ağızla, sordu:

— Kimi aradım oğlum?

Arkadaşım, borç para istemeğe gelmiş gibi ilkin özür diledi:

— Affedersiniz, sizi rahatsız ettik!

— Estâğfurullah...

— Yalının bir kısmı kiralık olduğunu söylediler de acaba gezmek mümkün mü diye soracaklıktık.

Büyük Hanım birden sanki taş keşildi. Biz, susuyoruz. O susuyor.

Kendi kendime:

— Zavallı kadın, dedim, Allah vere de sevincinden yüreğine imese... Bu zamanda, kağşamış bir yal iskeletine kira verecek adam nerede?

Kısmet ayağın gelince, ihtiyarcık şaşalamış olmalı...

Barî lâfi ben acayım ededim:

— Fazla kalabalığımız yok. Valde hanım... Topu topu dört kişiyiz! Mayıs ortasında taşınabilirsek, nihayet Eylül sonuna kadar şunun şurasında dört buçuk ay eder. Kaç lira kira istiyorsunuz?

Büyük Hanım nihayet dile geldi:

— Oğlum danışalım bir kere..

Biraz düşündükten sonra:

— Hoş, o benim dediğimden dışarı çıkmaz ya...

— O halde?

— Efendim... Sizi kestirme bir şey söyleyeyim: Yalın bir sene kiraya ver meye niyetimiz yoktu. Fakat emniyetin borcu geldi, çattı. Vermesek, çatır çatır satacaklar. Düşündük taşındık; alacağımız kiranın birazı ile borç öderiz, birazı ile Allah kimin varsa başsalasın, Üsküdar'daki emvimizin ötesini berişin tanıtırız dedik. İşte bundan ötürü...

— İsalet ettiniz valde hanım... Koca yalı bomboş duracağına.. değil mi efendim? Kira, az, çok bir gelir demek tir.

— Öyle ama, işte.. dediğim gibi az buçuk dardayız da..

Ancak o zaman aklına geldi:

— Vah, vah.. Sizi de ayakta bekletiyor ama...

— Zarar yok efendim..

— Ne diyecektim. Ha. Yalın çok istiyenler oldu. Hatırımıza toz dokumasın. Kalabalık aileyi vermiyoruz. Siz kaç kişisiniz?

— Demin arzetmiştim: Dört kişiyiz?

— Çok değil!

— Temiz tutmağa da çalışırız..

— Orası sizin bileceğiniz iş.. Kendi eviniz artık..

İçimden:

— Uysal bir kadma benziyor.. Galiba aşağı yukarı pazarlığı kieseceğiz! diye düşünürken büyük hanım ortaya bir balgam attı:

— Seneliğine beş yüz lira vererler vardı geçen sene.. Amma, şimdi ortağım hali malım.. Peşin para olursa dört yüz liraya bırakacağız.

Zihnimden kısa bir hesap yaptım:

— Dört ay için dört yüz lira.. Ayda tamam yüz lira!..

Sonra, yürek sesle:

— Aman valde hanım.. dedim, siz ne söylüyorsunuz Allah'ın severdesi ne! Bu harap yalı dört yüz lira kim verir? Hem biz, bütün yalın istemiyoruz. Üc o olsa kâfi..

Kapıyı burunuma kapamağa hazırdım. Fakat zamanımızda her sanatkarın böyle bir gururla başlaması lâzımdır; yoksa etrafının en kötü arzularına, kariin en bayağı zevklerine uyan lüzumsuz bir insan oluyor. Her fikir adamı gibi sanatkarın da vazifesi, insanı vasıfların ınkışafına, fikirlerin ve hislerin zenginleşip ilerlemesine çalışmaktır. Etrafa hemen uyuveneren bunun aksini yapıyor, yani fikirlerin ve hislerin durmasına, her türlü kuvvetlerini kaybetmesine sebep oluyor. Bunun içindir ki Necip Fazıl gibi enfüssi edebiyat taraftarı şairler de, zevahire rağmen, içtimai inkılâbı, "edebiyat cemiyet içindir" diyip te etrafa uysallık gösterenlerden daha ziyade hizmet etmiş oluyor.

Edebiyat, fikir, sanat her şey insan oğlu için, insan oğlunun kurduğu cemiyet içindir. Fakat bunu derhal kabul etmek sanatkarı uysallığa, insan oğlunun ilerlemesine başlıca engel olan uysallığa götürüyor. Bugün söylediklerimi okuyup da: "Bizim dediğimiz zeldin!" diyecekler gülerim. Ben, farkına varmadan, belki dün onlarla beraberdim, onlara isyan ediyordum; bugün onların ezberine inandıkları, ya-

zırlandı:

— Siz bilirsiniz oğlum.. Kör satıcının kör alıcısı elbette olur. Yalı haraptır ama (nazariyeti!) bu taraflarda birincidir. Koskoca bahçe... Canım havuz... Yüzden fazla meyve ağacı...

— Allah ısmarladı valde hanım..

— Uğurlar olsun.. dedi mi, demedi mi bilmem! Çektik, yürüyüverdik. Arkadaşım bana bakıyor, ben ona bakıyorum. İkimiz de gülmek için dudaklarımız ısıyoruz. Bir aralık ben atıldım:

— Satılsa, dört yüz lira edeceği şüpheli..

Bizim arkadaş başını salladı:

— Bugün günlerden ne?

— Cuma..

— Ayın kaçı?

— Yirmi sekizi..

— Hangi aydayız.

— Nisanı..

— Tarihi hatırımda iyi tut!.. Kısmet olursa ağustosu ön beşine doğru seninle gene buraya geliriz. Büyük hanım bizi nasıl elden ayaktan karşıladığını görürsün.

Seneliğine dört yüz lira istemekten şikâmladığı kağşamış yalı ayda beş liraya verenin üstünde kalacak ama, o zamana kadar da iş isten geçmiş olacak. Kuvvetlice bir adamın söyle bir sarmsale sapır sapır sıvaları döken bu köhne binalarda -bu kadar konforlu evler, apartmanlar varken kim avuç dolusu para verip oturur?

Arkadaşınla beraber, o gün daha birkaç yalı ve tepede birkaç köşk gezdik. Hiç birisi bizim keseye elverişli seyler değildi. Ev sahibinin en istifalı üç yüz liradan kapı açıyordu. İstanbulullar sayfiyyeye, ancak bu mevsimde çıkmağa karar veriler! Sayfiyyeye çıkma kararı bütçelerin bu sukutlu vaziyetinde, ince hesaplar yürütülerek, büyük fedakârlıklara katlanılarak verilmiş kararlar olduğunu için mevsim geçmeye yüz tuttu mu, derhal geri alınabilir de.. Boğaziçinde adada, Anadolu yakasında yazlık için kiraya verebilecek iyi olanlar mayıs başlangıcında burunları bir karış.. Ha ziran sonlarına doğru, perde perde bu renklere beraber fiyatları da iniyor. Seneliğine altı yüz istedikleri evi dört yüz, üç yüz elli bırakıyorlar. Temmuz da geçti mi, artık çek kuyruğunu... Yüz liraya, verseler tutan bulunuyor. Malın ya, ağustusun yarısı yaz, yarısı kış.. On beş yirmi gün için de rahatını kim bozar ya.. Ben, şimdiden söyleyeyim ki bu sene sayfiyyeye gitmekten vazgeçtim.

Belki temiz havadan, bol güneşten kendimi mahrum ettiğime pişman olacağım!

Fakat asıl pişmanlık, sayfiye sahipleri çekecek! Hem de son pişmanlık fayda vermediği için bütün kış:

— Ah, ne hesapsız iş yaptık! diye dızlerini dövcekler..

Kelim geçtikten sonra merhemî baksana sür! demisler.

Siz de temmuz girdikten sonra kiracıdan yana avucunuzu yalayın, azametli sayfiye sahipleri!..

M. Salâhattin

Muhtarlıklar

ANKARA, 5 — Muhtarlıkların ilgası için Millet Meclisine verilen kanun lâhiyası şu esasları ihtiva etmektedir:

Belediye teşkilâtı olan yerlerde mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri kaldırılacaktır.

Muhtelif kanunlarla muhtarlıklara ve ihtiyar heyetlerine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler belediyelere devr olunmuştur.

Bu kanunun tatbiki suretini gösterir bir nizamname yapılabilecektir. Kanun 934 senesinden muteberdir.

Gizli kalmış resimler

Bir Fransız haftalık gazetesi Büyükharp Alman ve Fransız sanstörlerinin neşriyi yasak ettikleri bazı resimleri basarak bugüne göre mütalealarını ilâve ediyorlar.

Bu resimler arasında dikkate şayan sahneler var.

Mesela böyle sansör edilmiş resimlerden birinde bir kaç asker siperde soyunup bit ayıkladıkları görülmüyor. Muharebede cephe, siperlerde bitlenen askerler yoktu. İngiliz ve Amerikan ordularında bile bit görülmüştü. Fakat cephedeki, siperdeki askerin bu vaziyetini giderdiklere anlatmak istemiyen erkânîharbiyeler buna ait yazı ve resimlerin çıkmasına müsaade etmemiştir.

Bu fotoğraflardan biri daha mühim bir sahneyi ifade ediyor. Gıdasız kalan halk büyük bir bakkal dükkânına hücum edip yağma ediyorlar. İçlerinde bir çok ta kadın var. Filhakika Büyük harpte gıdasız kalan analar, aç yatan aileler, süt ve şekere hasret çeken çocuklar pek çoktu ve onlar, buğünkü harp neslini teşkil eden ekseriyettiler. Fransız gazetesi uo açıklık lehvasım yanıma bir de Büyükharp harpe karagâhları mahsus bir yemek listesinin fotoğrafını koymuştur.

Listede kuşkonmazlar, garnitür, lü dana rostoları, eski şaraplar, şampanyalar, meyva ve dondurmalar yazılı. Ve sabah listesi başka akşam listesi başkadır.

Bugün vesikalarla anlaşılıyor ki cephe ile cephegerisi her memleketle birbirinden ayrılmıştır. Harp milyonlara insanı siperlere sokuyor aç bırakıyor, bitlendiriyor. İnsanlıktan çıkarıyor ve nihayet öldürüyor. Fakat cephe gerisinde peydah olan zümreler, şmflar bu mücadele ve ıstrapla alâkaları olmayarak tabii hayattan daha mes'ut ve müreffeh bir ömür sürüyorlar.

Büyük harp'ın milli terbiye ve seciye üzerine yaptığı tahribata bu yeni kanaat te karıştı. Fertleri feragat ve itaatden, büyük davalara karşı fedakârlıktan çekindiren bu kanaat cephe ile cephegerisinin bu iftrakından doğuyor.

Harp mühlik bir şeydir. Fakat onu dünün ve bugünün ruhiyatçıları takdis ettikleri gibi felsefe ve tabiiyat âlimleri de bir ihtiyacı olarak kabul ediyorlar. Bu hakikate rağmen harbin bu iğrenç tarafı insanların ona karşı duydukları hürmeti baltalıyor.

Yalnız bir teselli noktası var. Yarım harbi dünkü gibi siperde değil, her yerde olacak ve bu sa yede ayrı gayri kalkacaktır.

Burhan CAHİT

Vilayette

Maaş nakli

Ancak mayısta müracaat etmek lâzım

Hazine den dul, yetim ve tekafüllük maaşları alanların maaşlarının bir vilâyetten diğer vilâyete naklettilmesi istiyen birçok kişiler defterdarlığa müracaat etmekte idiler. Nakil muameleleri senenin yalnız mayıs ayında yapıldığı için bu müracaatlar kabul olunmakta ve Maliye vekâletine bildirilmektedir. Mayıstan sonra nakil için vuku bulacak müracaatlar kabul edilmeyecektir.

Muhiddin Bey

Ankara'da bulunan Vali Muhittin Beyin pazartesi günü dönmesi beklenmektedir.

Nurullah ATA

ni doğruluğunu kendi kanlarında duy madıkları hakikate asıl yolundan onun dim. Karie ehemmiyet veriyor, onun "beyaz duvardaki gölgemden" başka bir şey olduğunu biliyoruz. Ona hizmet, onu eğlendirmeğe, ona kendî kendisini söylemeğe çalışmıyoruz; onun bana hizmet etmesine de çalışmıyoruz. Benim de, onun da üstümüzde olan mefhumlara kari ile beraber hizmet etmemizi istiyor. Kendi zevkimize veya kariin zevki ile uğraşmıyoruz; mümkün olduğu kadar mutlak bir zevke onun da, benim de uymamıza çalışıyoruz. Necip Fazıl, Yakup Kadri'nin meşhur gençlik günâhını zikrediyor: "Resmîle hattı destim; kim için? ne için?" Yakup Kadri sındı hiç şüphesiz böyle söylemiyor. Fakat bugün Türk köylüsüne de, Türk münevverine de, yani ya bilkuvve ya bilfil karlı olan kimselere Yaban'daki gibi hitap edebiliyorsa bu sevabını dîmlel günâhına borçludur. Necip Fazıl da bir gün o yola girecektir.

Nurullah ATA

(1) Birkaç hikâyeyi, birkaç tahlil, 96 sayfa, Hâkimiyeti Milliye neşriyatından, 60 kuruş.

6 MAYIS 1933

İdarehane : Ankara caddesi, 100 No.
Telefon : 1st. Milliyet
Telefon Numaraları :
Başmühür ve Müdürlük : 24318
İşleri : 24319
İdare ve Matbaa : 24310

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye İçi	Hariç İçi
3 aylık	1 L. K.	8 L. K.
6 "	2 "	15 "
12 "	4 "	28 "

Gelen evrak geri verilmaz. — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. — Gazete ve matbaaya ait işler için müddiyete müvafakat edilir. — Gazetemiz hakların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yenişehir Askeri Nazat merkezinden aldığımız malumata nazaran bugün hava bulutlu devam edecek ve müteahvil olarak rüzgârlı esecektir.
5 - 5 - 933 tarihinde hava tazyiki 765 milimetre, en fazla sıcaklık 22, en az 14 derece idi.

Haftanın yazısı

Yılan Hikayesi

1945 senesinde bir gün Topkapı haricindeki Ramı yolundan geçen bir yolcu bindiği arabamın arabacısına soruyor:

— Büyük beyaz köşk kimin?..
— Ne güzel şey?
— Efendim! Orası yılanlı Hacı İsmail Beyin köşküdür. Tamam yirmi odası vardır. Arkasında dört dönmü başı var. Bütün etrafındaki tarlalar onunundur.
— O tarlaların üstündeki teller nedir?
— Leylek inmesin diye germişler...
— Leylek inerse ne olur?
— Beyim, o tarlalardaki yılanları toplayıp satarlar. Leylek inerse yılanları yer.
— Demek yılan ticareti yapıyor.
— Evet! Eskiden burada bir kuş lübe varmış. Avrupadan yılan satmışlar. Bu adam toplamış satmış. Yılanın zengin olmuş. Şimdi hanı hamamı var. Çakmakçılar daki yılanlı hanı onunundur.
* * *

O tarihte gazetelerde okunuyor :
"İstanbul Ticaret Odası ikinci reisi müteahvil yılan tüccarlarından Hacı İsmail Beyefendinin reisliği altında bir heyet şümüklübecek ve örümcek ihracı için tetkikat yapmaktadır. Malum olduğu üzere Avrupada keşfedilen bir usule göre örümceklere kumaş dökütürülmekte ve şümüklübeceklerin cer kuvvetinden istifade edilmektedir."
* * *

1946 senesi 18 Mayıs tarihli gazeteleride:

"Çırpıcıda yeniden inşa edilmiş olan yüksek (Yılanlılık Mekkebi) resmi küşadı dün parlak merasimle icra edilmiştir. Bu münasebetle maruf yılanlıcılarımızdan Ejder B. tarafından bir nutuk irat edilmiş ve hüzzara şerbetçi Hacı Mes'ut Efendi tarafından yılan şerbetleri dağıtılmıştır.
Yeni mektebin tahsil müddeti iki sene olacak ve mezunları (Yılan mütehassısı) ismini alacaktır.
* * *

Milli Ekonomi cemiyeti tarafından Avrupada gezdirilen seyyar yılan sergisi büyük bir rağbet görmektedir. Bu münasebetle yılan ihracatı artmaktadır. Geçen seneye nazaran fiyatların düşük olmasına rağmen bu sene yüzde yirmi fazla hissal olmuştur.
* * *

Hayvan borsasında yılan fiyat-

Milliyetin edebi romanı: 95

MAKEDONYA

Aşk, Kin, Politika ve Kan..

Müellifi: Nizamettin Nazif

mur olanlar yakalandılar. Her halde polis şimdi pek dikkatli olacak. Gene tünel kazmak, dinamit bulmak. Bunlar çok uzun işler.

Zannettigin kadar değil... Bu Osmanlı Bankası işini İstanbul polisi iyi kavriyamadı. Hatta işin tuhafı, bir çok Bulgar komiteçileri de işin içyüzünü bilmezler. Bir kaç gün evvel Dongenja çeşitli bulmuştu. Bilmem biliyor musun? Donçeyi bir tünel kaçakçısı fena halde yaralamıştı. Zavallı Döpnica hastanesinde tam altı ay tedavi edildi idi. Rilo manastırından arkadaşları onu ziyarete gitmişler. Orada bir Metropolit Kerisimof vardı. Şimdi Ustrumcadadır. Bunlara bir takım palavralar atmış. Demisi ki "Selânikteki bankaya bombayı ben koydum., Tabii bu baştan başa yalan. Bak sana bu işin tarihini

anlatayım. Sözüümü bitirdiğim zaman göreceksin ki henüz İstanbulda bir iş yapmak mümkündür.

Sigarasından derin derin bir kaç nefes çektiki;
— Sen daha çoktun. Rus Nihilistleri o zamanlar "Yeraltı Rusya.", namile bir takım ihtifal kitapları çıkarıyorlardı. Bunları okuyan bazı gençler Rusyada yapılan suikastları Türkiyede de tatbik etmeyi faydalı buldular. Memleketteki cenbe bankalarına bomba atmak, Avrupalıların bu memleketteden sermayelerini tehlikeye sokmak demek olacaktı. Tabii büyük Avrupa devletleri, suikastlarla ortaklık karşınca Berlin muahdesininin yirmi üçüncü maddesinden istifade ederek Osmanlı Devletinin idari işlerini müdahale edecekler, tabii bizim davamız da bu arada kabul edilevere-

cekti. 1899 tarihinde Yordanev Şatef, Mançukof, Sokolof... Bu üç genç, üçer dördür gün ara ile Sofyada trenle bindiler, İstanbula geldiler. Sofya merkez komitesi bunlara epey para vermişti. Sokolof Osmanlı Bankasına yakın üç katlı bir ev kiraladı. Sonraları bir kâğıt ve kitap deposu kurmak istediğini söylüyor. Bir kaç gün mütemadiyen binanın önünde arabalar durdu. Hamalar odalara kâğıtlar, kitaplar yığıldılar. Tabii bu arada bir çok ta boş sandıklar taşınmıştı. Vakit kaybetmeden lağım açmaya başladılar. Lağımda ancak bir kişi çalışabiliyordu. İkinci arkadaş ise bir köriğin ucuna takılmış bir lâstik boru vasıtasile kanala çalısana temiz hava temin ediyordu. Fakat toprak altında taslık yerlere sık sık tesadüf edildiği için iş güçle yürüyordu. Sonra bankanın etrafında nöbetçiler vardı. Bunları işkilendirmek lâzımdı. Kazma sesini duyarlarsa meseleyi çakacaklardı. Bunun üzerine yalnız gündüzleri çalışmaya karar verdiler. Malüma.. Gündüzün gürültüsü bol olur.

Lâbinska İnciden âyet dinliyen bir rahibe gibi nefesini kısımsı, baştan ba-

duğu için (Engerek) şirketi hayvanları aramamakta ise de asiye iş ve halkın istirahatına muhafaza için zabta toplamaya mecbur olmuştur. O civar halkına (Engerek) serom yapılmaya başladığın dan erkekler yavaş yavaş evlerine dönmekte iseler de kadımlar ve çocuklar hâlâ Edirnekapı mezarlığın da çadırlarda oturmaktadırlar. Hü kümetçe yılan başına iki yüz kurusu prim verilmiştir. Ancak tutulan yılanın depo firarilerinden olduğu anlaşılacak için kuyluklarındaki şirket lâmeti firakasının be raber olması şarttır.

Dört gün sonra bir tebliğ: Balat nahey müdürlüğünden: Geçen perşembe günü Balatta (Engerek) şirketi deposundan dik kâtsizlik yüzünden kaçmış olan yılanların hepsi kâmilen tutulmuş olmakla Balat halkının müsterih olmaları tebliğ olunur.

1985 senesinde gazetelerden: "Dün Büyükdere şosesinden geçen şoför İsmail Beyin 185942 numaralı otomobili ince uzun bir hayvanı çignemiştir. Şoför bu hayvanın ne olduğunu anlayamamış ve civardaki köylüler binndan elli sene evvel İstanbul civarında yaşamış ve şimdi nesli müntekariz olmuş bir yılan olduğunu söylemişlerdir. Hayvan tabiiyat enstitüsüne nakledilmiştir. FELEK

Askerî bahisler

Demiryolu . kamyon rekabetinde askerlik düşüncesi

İstanbuldan "Balıkesir"e gitmek için iki yol var: birisi, tirenle "Kütahya" üzerinden Balıkesir. Öteki de "Yalova", "Bursa" üzerinden (Balıkesir). Her iki yol ile aynı zamanda yani iki günde "Balıkesir"e varırız. Demiryolu ile üçüncü mevzile on liradan fazla yol parası veririz, fakat Yalova, Bursa üzerlerinden otobüsle üç lira ile ferah ferah gidersiniz. Hem de güzel otobüsler.

İstanbuldan "Edremit"e, küçük bir vapurla yirmi dört saatte fazla bir zamanda, mevki bileti ile altı yedi liraya gidebilirsiniz. Ustelik, hava dalgalı ise sallanrız, kusarsınız, hastalanrınız. Fakat Bursa, Balıkesir üzerinden otobüsle dört liraya gidersiniz.

Görülüyor, ki motorlu araç hem demiryoluna ve hem de vapura rekabet ediyor.

Bizim ülkede, kamyonlar pırtı (1) göçürmesi (2) içinde henüz çok ileri gidememişlerse de diğer ülkelerde bu işte de ilerlemişlerdir. Söz gelimi, Almanya, daki 28,000 ağır kamyon, günde dört tondan 112,000 ton benzin, kömür, yiyecek v.s. taşıyor. Yılın üç yüz çalısma gününde bu mikdar 33,6 milyon tona erişiyormuş, ki demiryollarının göçürdüğünü onda biri imiş.

Bizim gibi, bütün başka ülkeler dahi bundan şikâyetçi. Onların şikâyetleri, kamyonların demiryollarının kazancına kesatlık getirmesinde olmayıp, daha ziyade yolları hırpalayıp bozmasından. Almanya'nın soralrı bizimkilerden kat kat dayanıklı olduğu hâlde kamyonların bozmasından şikâyet ederlerse, bizim de bu iş için ciddi düşünceler kurmaklığımızı hiç kinamamalıdır.

Almanlar, yolları bozulmasını diye, beş tondan daha ağır kamyonların kur şosellerinden işlememesi ve beş tonlukları dahi saatte 20 - 25 kilometreden daha hızlı gitmelerini için tedbirler alıyorlar. Ancak bir buçuk tonluklara 60 kilometre koşabilmek izni veriyorlar. Amerikada bile kur şoselerini korumak için yasalar yazılıyor. Kurşosellerinin köprülerinin kâsden, ağır kamyonların geçmesine dayanamayacak derecede zayıf yapılması düşüncesi ileri sürülüyor.

İşte, bu düşünceleri ortaya attıktan sonra bizde de bu kamyon rekabetliğinin doğuracağı askerlik mahzuru didikliyelim:

1 — Kamyon yad mahdır. Yaktığı

benzin, kullandığı yağ, çürüttüğü lâstik dığardan geliyor. Bunlar, paramızın büyük bir parçasını her yıl sınır dışı etmiş atıyor. Halbuki demiryolu kendi kömürümüzü yakıyor. Onun vagonu, tekerleği, rayı kamyon gibi çabuk eskimiyor, ve daha ucuza mal oluyor.

2 — Kamyon, şosalarımızı bozuyor. Her yıl bunları onarmak için umumi muvazeneden ve hususi idarelerden ayırdığımız milyonlara liralarla bu yüce sermaye ile ülkemize faydalı başka çok şeyler yapabiliriz. Kamyonların bozdukları kur şosaları bize vatan müdafaa için lâzımdır.

3 — Kamyonun artması, yurt müdafaa için büyük bir iyilik getirmeye. Pırtı göçürmesinde demiryolu ile kamyonun yumuşaklığını tamamile ayırmak mümkün olmazsa da, askerlik gidiş gelişinde bu yumuşak için bir sınır koymak mümkündür.

Büyük birliklerin yığınak (3) çevresine (4) ulaştırılması, bunların, geriden, cephaneye, yiyecek v.s. eşiklerinin bütünleştirilmesi hep demiryolunun işi olacaktır.

4 — Top gibi, kollar ve ağırlıklar gibi ve hattâ bunların eli ve ayağı olan arabalar ve otomobiller gibi araçları bile iç ülkeden (5) deprenti çevresine ancak demiryollarile taşımaktır. Öyle olmazsa, bunlar yağır karışına gelmeden evvel yıpranrlar, kırılırlar.

5 — Biz, ülkemizin yer yüzünde kızımsız bir savaş tutuşmuş iken öteki yüzünden belirecek bir tehlikeye karşı savaşçı güçlerimizi çabucak göçürmek için ancak ateş arabasına sarılacağız.

6 — On tondan daha ağır toparlarımız düşman karşısına taşıyamaz. Ben de sizi dayanamaz. Sağlam demiryolu vagonu gerekir. Büyük orduların gündelik besim maddelerini, su gibi akan ve eriyen piyade ve topçu cephanelerini ancak demiryolu katarları taşıyacaktır. Uzun sözün kısası: paramızı korumak, yurdumuzu korumak istiyorsak otobüse değil, lokomotiflere sarılmalı. CİNOĞLU

- (1) Pırtı — Eşya.
- (2) Göçürmek — Nakletmek.
- (3) Yığınak — Tahâşşüt.
- (4) Çevre — Mıntıka.
- (5) İç ülke — Dahil memleket.

HİKÂYE

Macera yolu

— Fransızcadan —

Otomobil birdenbire yavaşladı ve iler de yol kenarında duran üstü açık ve belli ki motörü bozulmuş bir başka otomobilin yanında durdu

Şoför sordu:

— Bir şey lâzım mı? Elinde İngiliz anahtarı, genç bir kadın başı doğrulttu. Hatları ince ve güzel yüzünde ne yapacağını şaşırmış insanların hali vardı. Kadın dedi ki:

— Ah, evet.. Ne yapacağımı bilmiyorum. Bana bir akıl öğretilir.

Delikanlı direksiyonu hemen bıraktı ve aşağıya atladi. Sirtındaki paltoyu fırlattığı gibi, açık otomobilin motörünü muayeneye başladı. Genç kadın da yanı başında eğilmiş, delikanlının hareketini takip ediyordu. Çok geçmeden bir doktordan sorar gibi sordu:

— Nasıl? Çok mu fena?

— Eh, zannedirim. Şuraya yedek bir parça lâzım.

— Tamiri çok sürer mi?

— İki, üç saat sürer.

— Eyyah, ben akşam yemeğine Biarrit'te bulunmağa söz vermişim.

— Biarrit'te mi?

— Yaay! Şimdi ailem kim bilir ne en dişe ederler? Akşam da çabuk oluyor. Tenha yollardan yalnız gitmek ne tehli keli şey!

Delikanlı bir kaç saniye düşündü. Sonra kararını vererek dedi ki:

— En iyisi en yakın köye kadar sizin otomobilinizi yedeye alayım. Orada arabayı garaja bırakırız. Ben de sizi otomobile alr, Biarrit'ze götürürüm. Yemeğe kadar muhakkak yetişirsiniz. Önümüzde 150 kilometre yol var.

— Peki, sonra arabamı ne yapayım.

— Başka bir gün gidip garajdan alrınız. Vallahi, benim sizin için yapabileceğim şey budur. Çünkü ben de gece basmadan evvel hududa varmış olmalıyım.

Kadın tereddüt etti. Tanmadığı bu adama itimat edebilir miydi?

Çocuk gençti, kibar tavırları vardı, iyi giyinmişti. Kur ortasında yapayalnız kalmaktansa, bu adamlar gitmeyi tercih etti:

— Pek âle, teşekkür ederim, dedi.

— O halde ben şu karşılma çiftliğine bir koşu gidip sağlama bir urgan arayayım.

İlk köye kadar olan bir kaç kilometrelilik yol hızlı uzun sürdü. Küçük otomobil başmelli Torpedonun arkasında zikzaklar çiziordu.

Delikanlı da hafif yükünü yolda ekmiş olmanın korkarak arısına arkaya bakıyordu.

Hava güzeldi.. Genç kadın o akşam yemeğe yetiştirilinceye de emin olduktan sonra, artık başına gelen bu hâdiseye ille ediyordu. Bir eli ile direksiyonu kullanarak, ötekî eliyle aynasını çıkarırdı. Pudrası tazeledi, dudaklarının kırmızı hatlarını düzeltti.

Köye varma küçük arabayı bir garaja emanet ettiler ve genç kadın bu sefer torpedoya atladı.

Şoför dedi ki:

— Affedersiniz, bir az hızlı sürerim. Çünkü mühim bir mesele için İspanyaya geçmek mecburiyetindeyim.

— Oh, ben hızlı gitmekten o kadar hoşlanırım ki..

— Müsade ederseniz, kendimi size tanıtırım. İsmim: Richard Barine.

— Benim de ismin Lillian Verlaine. Kadın bir kahkaha bastı.

Şoför:

— Ne alaylı bir gün değil mi? dedi.

— Çok.. Hem bu benim ilk defa başına geliyor.

— Macera mı?

— Evet..

— E, bu yoldayalnız ne yapıyor-

— Arcachon'daki dostlarımı ziyarete gitmiş. Bir kaç gün orada kaldım. Bugün de dönüyordum.

— Çok büyük tedbirsizlik.. Tek başına bir kadın böyle yalnız yola çıkar mı?

— Niçin çıkmam? Hayduda falan ras gelir diye mi?

Delikanlı gülümsedi:

— Hayır, dedi, yarıyolda motör bozulur da..

— Evet amma, görüyorsunuz ki, her şeyin bir casisi bulunuyor.

— Doğru, insanlar daima akla gel-medik şeyleri de hesaba katmalı.

Şoför akseleratöre bir kere bastı. Arabanın hızı arttı.

Lillian yan gözle şoförü tetkik ediyordu. Evet, bu yabancı adamın yanında bugün bir macera geçiriyordu, fakat içinden de bu maceranın tadını duymuyor değildi. Otomobil yolun iki tarafını daki ağaçların arasından bir fıskiye gibi süzülerek, hızını hiç bozmayarak uçuyordu.

Bir dört yol ağzında iki jandarma karşılama dikildi. Vites kontörü 105. Jandarmalar kollarını gerdiler, düdüklerini öttürdüler, fakat otomobil durmadı.

O zaman kadın sordu:

— Daima bu kadar hızlı gitmeye lüzum var mı?

— Maalesef evet..

— İyi amma, jandarmalar yolunuzu çeviriyor.

— Ehemmiyeti yok. Onlar âdet edinmiş. Olur olmaz arabaları çevirirler.

Genç kadın bu istihkarı ve bu soğuk kanlılığı beğendi. Maamafih buramla varma, benzin almak için, demek mecburiyetinde kaldılar. Kadın dedi ki:

— Ben burada ineyim. Tren var, arabaya var, tramvay var. Nasıl olsa Biarrit'ze giderim.

Delikanlı gülererek kadına baktı:

— Hayır, dedi, ben sizi evinize kadar götürmeği vadettim. Adresiniz nedir?

— Emperatör oteli..

Otomobil tekrar hareket etti. Tam kasabadan çıkacakları sırada başka bir otomobil peyda oldu. Tam sür'atle bunlar geçmeye çalışıyorlardı. Richard hiç istifini bozmadan bu otomobili geri de buraktı.

Kadın dedi ki:

— Aman, ne deliş şey bunlar? Az kalsın başımızda bir kaza çıkaracaklardı.

— Yol zabıtası bu adamları görmüyor ki..

Elektrik içinde yüzen Emperatör oteline varmışlardı. Otomobil şahane bir kavis çizdikten sonra, binanın önünde durdu.

Lilliane indi. Başı açık, kendisini peronada kadar götürülen ve hiç sesini çıkarmayan delikanlıyı elini uzattı:

— Teşekkür ederim, dedi, size çok minnettarım. İsmimi, adresimi biliyorsunuz. Seyahatinizi nasıl bitirdiğinizi bana yazınız. Merak ediyorum.

Delikanlı eğildi ve avucundan ayrıldı.

İttihadı Millî Türk Sigorta Şirketi

Harik ve hayat üzerinde sigorta muamelesi icra eyleyiniz

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel.: Beyoğlu : 4887 2362

Poliste

Yemek yerken

Kavga ettiler, biri ağır surette yaralandı

Balatta Köprübaşında Salihin açığı dükkânında dün bir cinayet olmuş, İbrahim isiminde bir şahıs Fikri isiminde bir balkıçıy ağır surette yaralanmıştır. Vakadan nöbetçi müddeumu-milîği haberdar edilmiş ve tahkikata başlanılmıştır. Cinayete sebep olan kavga yemek yerken başlamıştır. Cinayetin sebebi henüz malum değildir.

İki yangın

Alemdar caddesinde muhalebici Sait Efendi'nin dükkânından ve Taksimde telgraf sokakında Sarandinin evinden yangın zuhur etmiş ve ikisi de büyümeden söndürülmüştür.

Çignenen çocuklar

Apolyon Jozef isiminde bir şoför İstanbul'dan geçerken Arşabet isiminde 6 yaşında bir kız çocuğunu, Muhittin isiminde bir şoför de Harbiyeden geçen Kemal isiminde bir erkek çocuğunu çignemişlerdir. Arşabetin yarası ağrıdır.

Tramvaydan atlarken

Sütlücede oturan İhsan Hanım Beşiktaşta tramvaydan atlarken düşmüş, başından yaralanmıştır.

Moskova sefarethane-mizde bir kabul resmi

Moskovadan yazılıyor: 23 nisanda, şimdi Moskovada bulunan Türk sanayi heyeti şerefine Türkiye sefarethanesinde bir kabul resmi yapılmıştır. Kabul resminde Hariciye komiseri M. Litvinof, muavinleri M. Karahan ve M. Krestiniski, Sovyet siyaset ve sanayi erbabından birçok zevat, Sovyet edebiyat ve güzel sanatlar mümessilleri hazır bulunmuşlardır.

Postada yenilik

İstanbul Posta ve Telgraf baş müdiriyeti posta işlerinde bazı yenilikler yapmak üzere. Bugünkü dahili mersule, harici mersule, şehir ve mevrude servisleri birleştirilecek, mersule ve mevrude namile iki servis tesis edilecektir.

Bundan başka yedi bin lira kadar harcanarak yeni masa, dolap, tehrif ve teah hüt gözleri yapılmaktadır. Bütün malzemeler yerli fabrikalardan birine sipariş edilmiştir.

Mektupların ayrılması için de otomatik aletler kullanılacaktır.

Süreyya Paşanın davası

Süreyyapaşa tarafından şair Nazım Hikmet Bey aleyhine açılan hakareet davasının rüyetine pazartesesi günü saat 11 de Üçüncü ceza mahkemesinde bakılacaktır.

Kısa haberler

* Tapu ve Kadastro fân memurlarından Celâl Bey İstanbul mahalle ve sokaklarını ayrı ayrı gösteren bir albüm yapmıştır. Albümde Kadastro yapılan yerler ayrıca gösterilmiş, Beyoğlunun, kaza ve nahiy hudutlarını gösteren bir harita da albüme raptedilmiştir.

* Peki, yazarm, dedi.

Ve sonra bir hamlede arabasına atladı ve torpedo ile beraber gözden kayboldu.

Bir kaç gün sonra genç kadına filhakika İspanyada bir mektup geldi. Hemen açtı. Tesadüf ettiği günden beri Richard'ı düşünüyordu. Artık ondan mektup almak umidini de kesmek üzereydi. Acaba mektubunda neden bahsediyordu? Tekrar dönecek miydi?

Zarfin içinden gazeteden kesilmiş şu parça çıktı:

"Britania bankasını soyan adam hâlâ bulunamamıştır. Bayon'a kadar takip edilen izi orada kaybolmaktadır. Hırsızın İspanyol hududunu geçtiği zannediliyor. Yanında bir de kadın olduğu tesbit edilmiştir."

Namusk' bir aile kızı olan Lilliane bunu okuyunca düşünceye vardı.

fiş bu kâfi değildi. Hiç olmazsa 100 kilo da menelik tedarik etmek lâzımdı. Tekrar çalışmaya başladık. Ceterler huduttan gizlice geçirecek Köçana - Köprüllü tarihile Bulgaristandan bunu da Selâniğe getirdiler. Nihayet iş oldu. 15 nisan 1903 günü Mesajeri kim panayısın bir vapuru saat dörtte li-mandan kalkacaktır. Bu geminin makine dairesine iki üç bomba koydukdük. Akşam üzeri Molozboyunda herkes neşe ve eğlence içinde gezinirken gemi de hareket etti. Fakat daha Karaburuna varmadan bombalar patlayıverdi. Tabii şehirde bunun akai müthiş oldu. Ertesi gün gece saat tam sekiz buçukta Vardar istasyonunun yanındaki küçük köprüye konulan bomba da patladı, Şehrin bütün lâmbalarına vahagazi nakleden büyük boru bu köprüden geçiyordu. İnfilâk üzerine şehir zifiri bir karanlık içinde kaldı. Bu, ihtilâlcilere, hareket emrini veren bir parola idi. Osmanlı Bankasının altındaki lağımı ateşleme-ge memur olan komiteci Orse, derhal vazifesini yaptı; fitili ateşledi. Fakat

(Devamı var)

RADYO**Bugünkü program**

18 den 18.45 e kadar Müşafef Hanım.
18.45 ten 19.30 a kadar Orkestra.
19.30 dan 20 ye kadar Fransızca ders
„Müptedilerle mahsus“.
20 den 20.30 a kadar Osman Pehlivan.
20.30 dan 21.30 a kadar Saz „Hafta Ahmet Bey“.
21.30 dan 22.30 a kadar Orkestra, Ajans ve Borsa haberleri saat ayarlı.

VARŞOVA, 1411 m.
13.15: Plak. 14.15: Talebe matinal konseri.
17: Plak. 17.45: Konferans. 18: Plak. - Mühtelif 21: Hafif müzik. 23.10: Chopin konseri. 24: Dans musiki.

BUDAPESTE, 550 m.
18.38: Şarkılar. 19.35: Plak ile Afrika'ya dair konferans. 20.35: Opera temsili (7). 23.20: Haberler. - Plak konseri.

MÜNİH, 352 m.
20: Millî neşriyat. 21.10: Karışık neşriyat-Schwarzfischer takımı. 23.25: Haberler. 23.45: Gece konseri.

VIYANA, 517 m.
19.45: Katkısıya dağları (müshabe). 20.15: Rudolf Watzke tarafından piyano vefakattile taganı. 21.05: (Ölmiyen herif) isimli operet. 23.20: Dans musiki.

MILANO - TORİNO - FLORANSA
21.50: (Victoria et son Husar) isimli Paul Abraham'ın opereti. Sonra: Dans musiki.

PRAG, 487 m.
19.35: Müshabe. 20.16: Arap medeniyeti-ne dair konferans. 20.23: Viola aletile konser. 21.05: (Boccacio) opereti. 23.50: Hafif musiki.

LANGENBERG, 472 m.
21.10: Mayıs geldi (Neseli neşriyat). 23.15: Bir boks maçı yapılan mahalden nakil (Boks sahnesi mikrofondan bildiriliyor).

ROMA, 441 m.
21.50: (Evet) isimli Maskany'ın opereti.
BÜKREŞ, 394 m.
13: Plak. 14.15: Kez. 18: Radyo orkestra-sı. 19: Kez. 20.40: Plak. 21: Kuor konseri. 21.50: Karışık konser.

Kari mektupları**On bir kuruluş ikinci nevilere**

Tütün İhisar idaresinin 11 kuruluş iki nevi sigarası vardır. Biri birinci nevi, diğeri de ikinci nevidir ve bu her iki nevi de İstanbulda satılır.

İhisar idaresi İstanbulda 6 kuruluş halk sigarasını satmamakta, birçok insan bu sigaraları almak için civar köylere giderek 15 günlük veya bir aylık ihtiyaçlarına kifayet edecek miktarda halk sigarası alıp getirmektedir. Fakat böyle köylere kadar gidemeyen şehirli başka ucuz sigara alamadıkları için bizzat 11 kuruluş sigara içmek te, fakat içimi birinciye nispetle daha iyi olan ikinci nevi 11 kuruluş sigarasını bulamamaktadırlar.

İdare 11 kuruluş birinci nevi sigara satılan dükkânlarda 11 kuruluş ikinci nevi sigara satılmasına da müsaade etmeli ve çeşitler meydanında bu dükkânlara ikinci nevi de vermelidir.

Sirkeci: Sait Hüseyin

Halkevinde

Kimyagerler toplanamadı
Kimyagerler cemiyeti dün Halkevinde senelik kongresini aktedecekti. Eksiklikten dolayı için Kongre 14 Mayıs pazar gününe bırakılmıştır.

Çocuk analarına

Himayei Etfal cemiyeti Umumi Meclisinden: Cemiyetimiz, doğduğu günden bir yaşına gelinceye kadar çocukların muhtaç oldukları bakım usullerini kolaylıkla anlatan 12 mektup hazırlamış ve bu 12 mektubu şimdiye kadar binlerce analara göndermiştir. Çocukları için bu türlü yardıma ihtiyacı olan analar bir mektupla Himayei Etfal Cemiyeti Umumi Merkezine çocukların kaç yaş aylık olduklarını bildirdikleri takdirde kendilerine bu mektuplar posta ile bedava gönderilecektir.

DOKTOR Rusçuklu Hakkı

Galatasarayda Kanlık eczhanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartmanda 1 numara.

1483

Dr. İHSAN SAMI**Gonokok Aşısı**

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek etkili ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.

(2794)

MUZAYEDE İLE SATIŞ

Büyük lokanta eşyası olarak müzayede ile satılan kadeh, tabak, kristofli tepsi ve saire, çatal, bıçak, şampanya kova sı ve sair eşya ve edevatı satışını Mayıs 7 inci Pazar günü Beyoğlu İstiklal caddesinde Mülnerij ittisalinde 34 numaralı mağazada devam edilecektir.

Hayli büyük halklar pey sürenlerden 100 de 25 teminat alınır.

Darıüşşafaka lisesi müdürlüğünden:

Darıüşşafakanın bir senelik etmek ve eti kapalı zarf usulü münakaşa ile almak ve zarflar 18-5-933 Perşembe günü saat 11,5 te Nuruosmaniye Cemiyeti Tedrîsi merkezinde açılacaktır. Talip olanların kanuna muvafık tekliflerini yapmak üzere o gün ve şartnameleri görmek için her gün mezkûr merkez müraacaatları. (1942)

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve I. F. ihtiyacı için 33.000 kilo bulgur kapalı zarfla münakasına konmuştur. İhalesi 17 Mayıs 933 çarşamba günü saat 11,30 da dır. İsteklilerin nümune ve şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. Sa. Al. Komisyonuna gelmeleri. (120) (1854) 2408

K. O. ve I. F. kı't'a ve müesseseleri ihtiyacı için 50000 kilo pirinç kapalı zarfla münakasına konmuştur. İhalesi 17 Mayıs 933 çarşamba günü saat 11 dedir. İsteklilerin nümune ve şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için belli gün ve saatinden evvel Fm dıklıda 3. K. O. Sa. Al. komisyonuna gelmeleri. (119) (1855) 2409

K. O. ve I. F. Kı'taları ihtiyacı için pazarlıkla 5000 kilo Pirinç alacaktır. İhalesi 8 Mayıs 933 pazartesi günü saat 14,30 dadır. İsteklilerin nümune ve şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için o gün ve saatından evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (136) (1987) 2530

1. — K. O. ve F. Hayvanatı için kiralanacak çayır Malova çayırı 9 Mayıs 933 salı Nakkaş ve İsparta kule çayır 10 Mayıs 933 çarşamba ve yazla çayırı da Mayıs 933 perşembe günleri gezilecektir. Çayır sahipleri yazılı günlerde saat 9 da K.O. AL. SA. AL. KOM. nunda hazır bulunmaları. (139) (2004)

2. — Ayrıca bu mntakalar da çayır kiraya verenler varsa bu günlerde Komisyon müraacaat edebilecekleri. (139) (2004)

3. — Çayır 13 Mayıs 933 cumartesi günü muamelesi intaç edileceğinden saat 11 de çayır sahiplerinin komisyon na gelmeleri ilân olunur. (139) (2004)

Pazarlıkla alınması ilân edilen 3. K. O. kı'taları ihtiyacı için 4,500 adet yeşil salata 2,200 demet yeşil soğan 1,000 demet tereotu ile 20 kilo sirkeye teklif edilen fiyat pahalı görüldüğünden ihalesi 8 Mayıs 933 pazartesi günü saat 15 e bırakılmıştır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KO. na gelmeleri. (141) (2026)

4. K. O. Sa. Al. Ko. dan : Aşağıda cins ve miktarı yazılı fotoğraf malzemesi 25 Mayıs 933 tarihine kadar teslim edilmek şartıyla 15 gün zarfında pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin mezkûr müddet zarfında Eskişehirde

Darülâceze Müdürlüğünden:

İrdahane tecrit hanesin de yapılacak olan beş adet boks ile abdashane vesaireye ait olup bedeli keşfi bin elli üç lira elli bir kuruş olan inşaatın kapalı zarf usulü ile münakasası 17-5-933 çarşamba günü saat on dörtte icra edilecektir. Taliplerin teminat akçeleri müraacaatları. (1819) 2406

BARTIN - İNEBOLU POSTASI**BARTIN vapuru**

7 Mayıs PAZAR günü saat 19 da Sirkeci rıhtımından hareketle (Ereğli, Zonguldak, Amasra, Kurucuşile, Cide, İnebolu, Evronye ve İlige) iskelelerine azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci, Yeni Han No 15 Merkez acenteliğine müraaat. Tel: 23609 (2907)

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühtirdar zade H. 2,3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI**E G E**

9 Mayıs salı 11 de Galata rıhtımından kalkar.

Devredilecek**İHTİRA BERATI**

„Mayii havanın devridaimi ile kuvve-i muharrıke istihsaline ait usul ve cihaz“ hakkındaki ihtira için İstanbul vilâyet celilesine taksim edilmiş olan 30 Mayıs 1931 tarih ve 6000 evrak numaralı müraacaat üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir ve ferağ edileceğinden bu fapta fazla malûmat edinmek isteyenlerin İstanbulda, Bahçekapıda Taş Hanında 43-48 numara larda kâim vekili H. W. Stock Efendiye müraacaat eylemeleri ilân olunur. (2779) 2518

İst. Mr. Kumandanlığı Satılma kom. ilânları

İfayı teahhut etmeyen müteahhit namı hesabına Ordu sıhhiyesi için diğci malzemesi 7-5-933 pazar günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve pazarlığa girişeceklerin belli vakitte Komisyonunda hazır bulunmaları. (632) (2018)

Hava Birlikleri için 50 metre mik'abı gürgen kalas 7-5-933 pazar günü saat 11 de pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesini görmek için her gün ve pazarlık için belli vaktinde komisyonunda hazır bulunmaları. (631) (2019)

Maltepe Piyade atış mektebi için 80000 kilo ekmek 8-5-933 pazartesi günü saat 14 te pazarlığı yapılacaktır. İsteklilerin belli vakitte komisyonunda hazır bulunmaları. (633) (2017)

Sa. Al. komisyonuna müraacaatları. (3051) (2029)

Son model Klopçic obtratorü :
13 × 18 lik 8 adet
18 × 24 lük 14 adet
12 şer camlık Gomont kaseti :
13 × 18 lik 17 adet
18 × 24 lük 21 adet

K. O. Hayvan hastahanesinin Elektrik tesisatı pazarlıkla tamir ettirilecektir. Talip çıkmadığından ihalesi 10 Mayıs 933 çarşamba günü saat 11 re bırakılmıştır. İsteklilerin şartname ve keşiflerini görmek üzere her gün pazarlığa iştirak için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (135) (1986)

Beykoz Malmüdürlüğünden:

Kazası	Köy veya mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Hisse miktarı	Muhammen kıymeti	Kimden metru olduğu
Beykoz	Kavakdere		112	Hane	1/5 hissesinin	40 00	Mübadil Yani Hacı Haralambos
"	Paşabahçe	Fenerli	14	Arsa	125 zıra tamamı	125 00	Mübadil Hristodan
"	Mahmet Şevket Paşa	Leylekli	8/38 90	Hane	Tamamı	30 00	Mübadil Nikola ve cesi Flenkodan

Yukarıda yazılı mübadil emlakı mülkiyeti peşin bedelle satılmak üzere 26-4-933 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle müzayedeye konulmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan 16-5-933 salı günü saat 13'te Beykoz malmüdürlüğüne müraacaatları. [1866] 2413

Beykoz Malmüdürlüğünden:

Kıymeti Lira K.	Kapı No.	Cinsi	Mahallesi	Hududu
4 75	120	Dükkan	Kılıç	Karye derunu
4 65	9	Hane	Bozhane	" "
4 65	9	Kahve	"	" "
12 00	7	Fırın dükkan	"	" "
12 00	7	" "	"	" "
6 25	24/26	Kahve maa dükkan	"	" "
6 25	"	Dükkan	"	" "
4 65	"	Kahve	"	" "
15 00	14	Tarla	Göllü	Irva caddesinde Göllü çayırı
4 00	3	"	"	" "
21 00	4	"	"	" "
3 50	20	"	Kılıç	Çavuşlu caddesinde büyük çayır
5 00	5	"	Göllü	Bozhane " uzun köprü
6 00	9	"	"	Irva caddesi Göllü çayırı
6 00	39	"	Öğümce	Karye civarı sandal başı
14 50	9	"	"	Paşamandra yolunda çamurlu geçit
1 00	22	"	"	Paşamandra " karaçayır
1 25	60	"	Göllü	Irva caddesinde çayır üstü
4 00	20	"	Öğümce	Çavuşlu çiftliği yolunda samanlık yarı
1 50	121	Bahçe	"	Karye derunu
3 00	23	Tarla	"	Paşamandra yolunda kara çayır

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller vergi borçlarından dolayı bedeli peşinen verilmek şartıyla 6/5/933 tarihinden 25/5/933 tarihine kadar birinci ihale ve edilmek üzere satış ve müzayedeye konulmuştur. Taliplerin depozitolarile birlikte mezkûr günlerde saat 14 te Beykoz kazası idare heyetine müraacaatları. [2011]

İstanbul Ziraat Bankasından:

Karyesi	Sokağı	Cinsi	Numarası	Hissesi	Kıymeti muhammen
Pendik	Çolakoğlu	Hane	618/30	Tamamı	2500
"	Selimiye	"	575/15	"	1200
"	Çınar	"	231/14	"	1500
"	Bağdat	Dükkan	527/76.78	"	1000
"	Dere	Hane	239/29	"	500
"	Cavitpaşa	Hane maa bahçe	94/5	"	6000

Yüzde yedi buçuk pey akçeleri ihale bedelleri naktan veya gayrimübadil bonosu ile ödemek üzere yukarıda evsafı yazılı emvalden 94/5 numaralı hane maa bahçe kapalı zarfla diğerleri açık arttırma ile satılacağı çıkarılmıştır. Kat' ihaleleri 20-5-933 cumartesi günü saat on beştedir. Şartnamesine tevakkuf fiikan tanzim olunacak kapalı zarflar mezkûr saatden evvel Bankamızdaki satış komisyonuna tevakkuf edilecektir. Şartname Bankamız kapısına asılmıştır. Senei baliye vergisiyle belediye rütusu müstahak edilecektir. (1888)

ASİPİROL NECATİ, grip, nezle baş ve diş ağrılarının kat'i ilâcıdır. Deposu: Bahçekapıda SALİH NECATİ

eczanesi
(2153) 2375

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

Türk Anonim
Şirketinden:

Alpullu Şeker Fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz şekeri atidedeki fiatla her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal Toz, Kilosu 36,75 Kuruş

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilmülle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı, 4 üncü Vakıf han 4 üncü kat, Telgraf adresi: İstanbul Şeker Telefon: 24470.79

2364

PAGEOL

Prostatit
İltihabi mesane
Seyelanı menli
Bel soğukluğu
Gut milliter

PAJEOL
En kuvvetli ve
müessir muzuadı
taaffünü bevildir

Tesiri seri ve esaslı
Tebvülün evcama
izale ve bütün ih-
lân meneder.

MÜPTELA VE MUZTARİP OLANLAR İÇİN
PAJEOL BİR TEDBİRİ ŞAFİDİR

Paris hastaneleri mütaahhid: Şatölen Müessesesi
15 büyük Mükâfat - bilmülüm eczanelerde satılır.

(642)
3373

Nafia Vekâletinden:

Fevzipaşa Diyarıbekir hattının Km. (347.000 - 368.000) arası inşaat ve ameliyatı (22 inci kısım) kapalı zarf usulüne münakasaya konulmuştur.

Münakasa 23-5-933 tarihine müadif salı günü saat 15 te Nafia Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir. Münakasaya dahil olabilmek için taliplerin Devlet Demiryolları idaresinden yalnız bir mukavele ile en aşağı altı yüz bin liralık bir iş almış olması ve bu işi hiç bir itiraz ve şikâyet meydan vermemiş olarak hüsnü suretle ikmal etmiş bulunmaları meşrut olup taliplerin bu şeraiti haiz bulduklarını mübeyyin olmak üzere Demiryollar İnşaat dairesinden almağa mecbur oldukları vesika ile 60000 liralık teminatı muvakaate ve cari seneye ait ticaret odası vesika ile birlikte aynı gün ve saatte münakasada bulunmaları lâzımdır.

Talipler bu husustaki şartnameleri Ankarada Nafia Vekâleti Levazım dairesinden el işer lira mukabilinde tedarik edebilirler. (1940)

2501

18321

İstanbul Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Komisyonumuz merbut Muallim mektepleri, Lise ve orta mekteplerle mülhak pansiyonlarının 1-6-933 tarihinden 1-6-934 tarihine kadar bir senelik erzak, sebze ve mahrukat ve sair ihtiyaçları kapalı zarf usulüne münakasaya ve ekmeğe kırmılılarla yemek artıkları da mevkii müzayedeye konulmuştur.

Fiatlar mutedil görüldüğü takdirde bunlardan "Sebze, et, ekmeğe, süt, yoğurt, sabun, odun, mangal kömürü ile hayvan yemleri 31-5-933" ve "Sade yağ, zeytin yağı, zeytin tanesi, un, irmik, makarna, kuskus, şehriye 7-6-933" ve "Şeker, kaşar peyniri, beyaz peynir, yumurta, salça, patates, soğan 14-6-933" ve "Pirinç, nohut, mercimek, börülce, bezelye, kuru fasulya, kuru meyve, 21-6-933" ve "Kok ve maden kömürleri Vakum, mazot yağı, gaz, benzin, ekmeğe kırmılıları, yemek artıkları 28-6-933 tarihlerine müsadif çarşamba günleri saat 15 te ihale edilecektir. Şartnamesini görmek isteyenlerin İstanbul Erkek lisesindeki kaleme ve münakasaya iştirak edeceklerin de teminatı muvakkate makbuzları ile birlikte tayin olunan günlerde Çağaloğlundaki Maarif dairesindeki komisyonumuz müracaatları. (2030)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

- 1 — İrmak - Çankırı hattı üzerinde Tuney istasyonu civarındaki taşocağından çıkarılacak beş ay zarfında teslim olunacak 4000 M3 balast
- 2 — Ankara - Kayseri hattı üzerinde Faklı istasyonu civarındaki taşocağından çıkarılarak sekiz ay zarfında teslim olunacak 10,000 M3 balast
- 3 — Konya - Yenice hattı üzerinde Çiftahan - Pozanti arasındaki taşocağından çıkarılarak on ay zarfında teslim olunacak 15,000 M3 balast

Yukarıda yazılı üç muhtelif balastın kapalı zarfla münakasalari 25 mayıs 933 perşembe günü saat 15 te sırası ile idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilat Tuney ve Faklı ocaklarına ait olanlar için Kayseri ve Ankara veznelerinde, Çiftahan - Pozanti arasındaki taşocağına ait olan için de Konya ve Ankara veznelerinde her biri beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (1941) 2440

Bilecik deposu kömür tahmil ve tahliyesi işinin kapalı zarfla münakasası 24 Mayıs 933 Çarşamba günü saat 15 te Ankarada idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilat Ankara ve Eskişehir veznelerinde birer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (1978) 2506

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Şartnamesine tevfikan iki adet elektrikli döner tulumba satılmamaktadır. Taliplerin pazara girmeğe iştirak etmek üzere % 7,5 teminatlarını hâmlen "8-5-933" pazartesi günü saat "14" te Galatada Mübayaa komisyonuna müracaatları. (M) (1939)

Beykoz Malmüdürlüğünden:

Kandilide ayazma sokağında firari harma ve Zaron den metrük 9 numaralı hanenin 16-72 hissesi 224 muhammen bedel üzerinden 26-4-933 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle müzayedeye konulmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan 16-5-933 salı günü saat 13 te Beykoz Malmüdürlüğüne müracaatları. (1864) 2412

Ankara Nafia Başmühendisliğinden:

1 — Bedeli keşfi (31562) lira (49) kuruştan ibaret olan Ankara - Beypazarı arasındaki Gömlektaş köprüsü inşaatı mukavelename tarihinden itibaren (7) ay zarfında ikmal edilmek üzere ve kapalı zarf usulüne 25-4-933 tarihinden 15-5-1933 tarihine kadar (20) gün müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iktidarı fennî ve itibari malilerini ispat edenler kabul olunur. Bunun için münakasaya dahil olmak isteyenler:

A. — Bedeli keşfin % 7,5 bucuğu olan (2367) lira (19) kuruşu Vilâyet idaresi hususiyesi hesabına bankaya tevdi ettiklerine dair makbuz senedinin veya millî bankalardan birinin teminat makbuzunu yahut millî esham mukabil muhasebe hususiyeden alacak ilmuhaberi ibraz etmeleri lâzımdır.

B. — Ticaret odasına mukayyet olduklarına ve itibari malilerine ait bir vesika göstermeleri icabeder.

C. — Yedilerindeki ehliyeti fenniye vesikalarını yevmi ihaleden en az 8 gün evvel vilâyete Başmühendisliğine gös tererek münakasaya dahil olabilmelerine dair ya bir ehliyeti fenniye vesikasını almalıları veyahut ellerindeki vesikaların zirine serh verilmesi iktiza eder. Bu üç şartı tamamen haiz olmayanların münakasaya iştirakları şayanı kabul olamayacağından teklif zarfları açılmayarak kendilerine iade edilecektir.

3. — Münakasa evrakı keşfiye ve şeraiti mahsusasına tevfikan icra edilecektir.

4 — Talipler 661 No: lu münakasa ve ihale kanununun (10) cu maddesi mucibince ihzar edecekleri kapalı zarfı 15-5-1933 tarih ve pazartesi günü saat 15 şe kadar vilâyet daimî encümeni reislğine makbuz mukabilinde tevdi edecektir.

5 — Münakasa 15-5-1933 tarih ve pazartesi günü Ankara Vilâyeti Daimî Encümeninde yapılacaktır.

6 — Evrakı keşfiye ve projeyi görmek veya daha ziyade malumat almak isteyenlerin her gün Ankara Vilâyeti Nafia Başmühendisliğine veya Encümeni Daimî kalemine müracaatları ilân olunur. (1869) 2416

Kırklareli Vilâyeti

Orman Müdürlüğünden:

Kırklareli vilâyetinin Demirköy kazasında Sarıgül - Kopangözü maa bıçkı deresi devlet ormanından üç senede yakılıp çıkarılmak üzere 34436 kantar meşe kömürünün beher kantarı 12,5 kuruş muhammen bedeli üzerinden talibi ne ihale edilmek üzere 29-4-933 tarihinden 29-5-933 tarihine kadar bir ay müddetle müzayedeye konulmuştur. Müzayedeye ve ihale aleni olacak ve 661,799 numaralı kanunla zartesi günü saat 15 te Kırklareli orman müdürlüğünde müteşkil orman satış komisyonu huzurunda icra edileceğinden taliplerin bu işe kâfi sermayesi olduğuna ve ihtisarı dahilinde bulunduğu dair ticaret odası vesikaları ile teminatı muvakkate akçesi olarak bir senelik bedeli muayyenin % 15 i nisbetinde 223 lira 20 kuruş mezkûr saatte kadar komisyon tevdi eylemeleri ve şartname ve mukavelename sureti musaddakalarının da Ankara orman işleri umum müdürlüğü ile İstanbul ve Kırklareli orman müdiriyetinden alınabilecek ilân olunur. (1893) 2417

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

Birinci taksitleri alarak Müskirat bey'ie ruhsatyelerinin Haziran iptidasında değiştirilmesi kanun iktidasındadır. Kolaylık olmak üzere bu muameleye 15 mayıs 933 tarihinden itibaren başlanacaktır. Eski tezkerelerin nüfus ve esnaf cüzdanlarının ve ikişer adet fotoğrafını beraber getirilmesi icabeder. Dar vakte tesadüf ederek kimsenin zarar görmemesi için bu muamele Haziranın Beşinci gününe kadar devam ettirilecektir. İşbu günün saat 24 dünden sonra yapılacak yoldamada tezkeresiz içki sattığı görülenler hakkında kanuni muamele yapılacaktır. (1953)

Darülâceze Müdürlüğünden:

Müessese pavyonlarının saçak ve oluklarının tamirine ait olup bedeli keşfi yedi yüz yirmi dört lira olan ilâve keşif mucibince tamiratın kapalı zarf usulüne münakasası 18-5-933 perşembe günü saat on dörtte icra edilecektir. Taliplerin yüzde yedi buçuk teminat akçeleriyle müracaatları. (1818)

2405

(1818)

Ankaralıların Defteri

Kâzım Karabekir Paşaya cevap

"Gazi, daha İstanbulda iken, ben şarkta işe başlamıştım,"

Tarih ve hakikat için - Şark vilâyetlerimizde Karabekir Paşa - Gazi Şişli'deki evlerinde kimlerle görüşürdü? - Gazi, Sivasın garbine geçmekle fena mı etti? - Gazi'yi başkalarından ayıran hususiyetler.

Yalnız kanunen mecbur olduğumuz için değil, mücadele tarihimizin bir köşesini daha iyi aydınlatacağı için, Kâzım Karabekir Paşanın mektubunu olduğu gibi düşünkü nüshamıza koyduk. Gayemiz; tarihe, hakikate hizmettir. Bu itibarla, Karabekir Paşa Hazretlerinden rica ederiz, mektuplarında temas buyurdıkları bazı noktalar üzerinde bizim de durmamıza müsaade buyursunlar. . .

Muhterem Kâzım Karabekir Paşaya göre, İstiklal harbine ait hadiselerin hakikatini bilmemenin iki mühim sebebi varmış:

1 — Yazanlar, şimdiye kadar bir şey yapmadılar.

2 — Yazıcılar, yapanlardan hakikati öğrenmek için bir şey sormadılar.

İnkılap ve mücadele tarihine ait hatıraların şimdiye kadar tespit edilmemesi, paşanın buyurduğu gibi, bir suçtur, hattâ milli bir günahdır. Fakat mes'uliyetin büyüğü yazıcılar ve müdafilerin, ne dereceye kadar adalet var, bilemeyiz. Milli mücadelenin içinde yaşadığımız bu mücadelede büyük roller almış olan Karabekir Paşanın, hiç olmazsa bizzat içinde yaşadığı kısımların yazmasına şimdiye kadar kim mâni oldu? . Her halde muhterem paşa; neşrettikleri "Şarklı İbret", eseri yerine İstiklal harbinin bir kaç safhasını vatan çocuklarına öğretecek başka bir eser hediye etselerdi; tarih ve hakikat namına daha büyük bir hizmet görmüş, efkârı umumiyenin kendi haklarında, milli mücadeledeki hizmet ve tesirleri hakkında kafalarda yaşattığı müphem hükümlerle kendi ellerine, kendi yazılarla hakiki istikametlerini vermiş olurlardı! Kanaatimizce bugün bile vakit geçmiş değildir. Muhterem Paşa Hazretlerine arz edebiliriz ki, hatıralarını neşrettirmek için sütunlarımız her vakit emirlerinde!

Paşa Hazretlerinin mektuplarındaki bir fikrayı aynen geçiriyoruz:

"Ben, daha mübarekenin başlangıcında milli istiklâlimizin ancak milli bir kuvvete kurtarılacağına, bunun da Erzurumda yapılacak milli bir teşekkülle mümkün olabileceğini, bir çok zatlara ve bu meyanında Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine de Şişli'deki evlerinde bizzat söylemiş ve kendilerini şarka davet etmişim. Bu davetimin mühim bir sebebi de, benim Harbi ümmüminin son safhasında şarkta muvaffakiyetli hareketler yapmış olmasından halk ve ordu ile karşılıklı itimat ve rabtamız ve düşmanlarla da karşılıklı iyi tanışmalarımız dolayısıyla milli hükümetimizin temelinin benim Erzurumda kurabileceğime imanım vardı. Fakat şark vaziyetinin ve şark hareketinin başka bir elde mekûl bir netice vermesini pek muhtemel gördüğümünden milli harekâtı akamete uğratmamak için, benim şarka kalarak kendilerinin garbe tevaccühünü düşündüğümündendir. Mustafa Kemal Paşa Hazretleri henüz İstanbulda iken ben şarkta işe başlamış, Erzurum kongresine milli nüveyi hazırlamıştım. İki buçuk ay sonra Erzuruma gelen müşarünileyle tekliflerime mutabık kalmış ve bu suretle ben şarkta kendileri de garpteki siyaset ve harekâtı idare etmeyi milli planımız olarak tespit etmişik."

Hayatta en kolay şey, insanın büyük iddialarda bulunmasıdır; kendi nefesine ve işlerine olduğundan fazla kıymet vermesidir; her müspet işte rolünün, tesirinin mühim olduğunu söylemesidir. Fakat bunlar kadar kolay olmayan bir şey daha var ki, o da bütün bunların şahitlerle, vesikalarla teyit edilmesidir.

Herkes bilir ki, Gazi Mustafa Kemal Hazretleri; Anadolu'ya geçmeden evvel İstanbulda aylarca uğraştı; pek çok temaslar yaptı, yerli ve yabancı bir çok adamlarla görüştü; halkın, halk içinde yaşayınların, iş başında olanların temayüllerini araştırdı, taşıdığı emniyet ve itimada göre, herkese derece derece açıldı; Anadolu'ya açacağı mücadelede kendisine kimlerin yardım edebileceğini, İstanbul'da kalabilenlerden hangilerinin bel bağlayacağını anlamaya çalıştı. Bütün bu zevat arasında, hattâ hepsinden daha evvel, Anadolu'da bir kolordunun başında olan Kâzım Karabekir Paşa Hazretleri gibi, aynı zamanda yakından tanıdığı bir kumandanla görüşmesinden, anlaşmasından tabii bir şey olur mu?

"Anadoluda milli kuvvetlerin nüvesini hazırlamıştım" diyen Karabekir Paşa, pekâlâ bilirler ki, kurtuluş gayesile teşekkül eden her cemiyet, hattâ bu gaye için savaşmayı göze alan her vatandaş millî davanın müdafaası için ihmal edilmez, bir kuvvettir. Bu bakımdan Erzurumda kurulan (Vilâyatı Şarkiye Müdafaai Hukuk Cemiyeti) niden de istifade etmek tabii idi. Fakat, daha ziyade mahalli ihtiyaç ve sebeplerle kurulmuş olan bu teşkilât, — Karabekir Paşanın sandığı gibi — memleketi kurtarmaya kâfi gelemezdi.

Hatırlardadır ki, bu cemiyetin maksadı, nizamnamesinin ikinci maddesinde şöyle izah edilmiştir:

"Şark Vilâyetlerinde mütemekkin bilcümle unsurlarını dini ve siyasi haklarımızın serbestli inkişafı temin edecek esbabı meşru'ya teşebbüs etmek, mezkûr vilâyetler ahalisi islâmiyesinin tarihi ve milli haklarını indelbace âlemi medeniyet huzurunda müdafaa etmek, şark vilâyetlerinde vâkî olan mezalim ve cinayattan esbab ve avamili, fail ve müsebbipleri hakkında bitarafane tahkikat icrasile mütemekkin müsarعاتen tecziyelerini talep etmek, ana-ar beyindeki suitefehühümün izalesile kemafissabık revabıtı hasenenin teyidine gayret etmek, hali harbin vilâyatı şarkiyede tevli ettiği harabî ve sefaletle, hükümet nezdinde teşebbüsatta bulunmak suretile mümkün mertebe çaresaz olmak. . ."

Görüldüğü ki, Vilâyatı Şarkiye Cemiyeti, daha ziyade mahalli sebep ve mülahazalarla kurulmuş, faaliyet programı da o daire içinde tespit etmişti. Maksat, bu havaliye göz diken Ermenistana buraların bırakılmak, müdafaaya hazırlanmaktı. Şüphesiz ki, bu kararın asaleti karşısında saygılı ile ilgili mesele, memleketin kurtuluşu için yalnız bu teşkilât ile iktifa edilip edilemeyeceğinin takdiri meselesi idi.

Mustafa Kemal Paşa, daha İstanbuldayken, bütün memleketi şâmil bir teşkilât düşünmüş, harekete ve faaliyet programı ona göre kurmuş, hattâ kendisile teşriki mesaiyi kabul eden arkadaşlarıyla o yola başlamıştı. Nitekim Erzurum kongresinde bulduktan sonra işi daha geniş bir bakışla yeniden tetkik etti. Sivasta bir kongre toplanacak kararı, işte bu tetkikin neticesidir.

Sivas kongresinin gayesi memleketşümöl olacak; şark vilâyetlerinin, garp vilâyetlerinin ve hattâ Trakyanın, hasılı parçalanmayı kabul etmeyecek olan bütün Türkiye'nin birliğini temin edecekti. Öyle oldu.

"Şark vilâyetlerinde mutlaka ben kalmalı idim; burada başkası muvaffak olamazdı. Halkın bana

mutlak bir itimadı vardı," diyen muhterem Karabekir Paşa, hatırlarlar ki, Gazi Mustafa Kemal Sivas ve ondan sonra Ankaraya gitmeğe karar vermesi kendilerini fazla telaşa düşürmüştü, ciddi endişelerini mucip olmuştu. Karabekir Paşanın o vakitki görüşüne, düşünüşüne nazaran Mustafa Kemal Paşanın şark havalisinden uzaklaşması, buradaki teşkilâtın zayıflamasına sebep olabilirdi. Hattâ muhterem paşa; bu telaş ve endişesini, Mustafa Kemal Paşaya şöyle bir telgrafla bildirmişti:

Heyeti temsiliyeye

"Kuvvayı milliyeyi temsil eden heyeti aliyenin, değil Ankaraya, hattâ Sivasın garbine bile geçmemesi fikrindeyim. Çünkü şark vilâyatın kuvvayı milliyesini teşkil eden heyetin, bütün bütün uzaklaşması, dolayısıyla memleketin teşkilâtızlığını mucip olacağı gibi, şimdiye kadar pek meşru ve mantıkan idare edilmekte olan hareket milliyenin, ötedenberi daima her teşebbüsümüzü fena görmek ve göstermek isteyen düşmanlarımızca sabıklı misillü bir yerde muhafaza için Heyeti Temsiliyenin Sivastan garbe geçmemesi mütaaleasmda bulunduğumuz arzeyerim."

Kâzım Karabekir

Bilmiyoruz, bu telgrafnameyi okuduktan sonra Kâzım Karabekir Paşanın:

"Ben şarkta, kendileri de garpteki siyaset ve harekâtı idare etmeyi, milli bir plan olarak tespit ettik", Diyişinin manasını, hududunu nasıl anlamalı?..."

"... Mustafa Kemal Paşa daha İstanbulda iken ben şarkta işe başlamış, milli nüveyi hazırlamıştım..." Mektuplarında böyle bir söz daha var.

Kendilerine karşı saygı ile mütehasis olduğumuz Karabekir Paşanın, böyle bir hevese kapılmalarını hiç istemezdi. Bu hataya düşenler çok olmuştu. Bu yoldaki iddiaları, vaktile de kuvvayı milliyeye kumandanların bazılarından sık sık işitirdik. Çerkes Etem ve kardeşleri de bir düzye aynı şeyi söylüyorlardı. Bu mantığa göre istilâya uğrayan garp vilâyetlerimizde ya bir teşekkülle bağli olarak, yahut kendi karar ve iradelele düşmana karşı cephe teşkil eden her kuvvayı milliyeye kumandanı, bu iddiada bulunmakta haklı olmaz mı?

— Ben Mustafa Kemalden evvel mücadeleye başlamıştım!

Hakikat şu ki, hemen her felâket ve mağlûbiyetten sonra, bu memlekette daima milli kuvvetler bulunurdu; kahraman kumandanlar ve zabıter bulunurdu; inandıkları kumandanların peşinde milli kurtuluş için ölüme gitmeğe hazır bir millet bulunurdu. Buna mukabil her zaman bulunmayan şey ise, bütün bu dağınık kuvvetleri, birbirinden haberi olmayan enerjileri kurtuluş gayesinin etrafında tophiyacak bir şef olmuştur. Böyle vaziyetlerde en büyük marifet; milli faaliyetleri dar çerçevelerden kurtarak onlara müspet neticeler üzerinde müessir olacak bir genişlik vermektir. Mustafa Kemali başkalarından ayrıran hususiyet ve kabiliyet işte budur.

Calâleddin Arif Beyin Umumi Valilik teşebbüsü nasıl oldu?

Mustafa Kemal ile Karabekir Paşa arasında umumi vaziyeti görüşte ne gibi farklar var?

Kâzım Karabekir Paşanın mektubundaki bazı tezatları...

Bunları da yarınki yazımızda okuyacaksınız.

MILLİCİ

Gazi Hz.

Ahlatlıbelde hafriyatı tetkik buyurdular

ANKARA, 5 (Telefonla) — Maarif Vekili Reşit Galip Bey bu sabah refakatinde mebuslardan Tahsin, Ankara Valisi Nevzat, Maarif Müdürü Rahmi, Tıp Fakültesi müderris muavinlerinden Şevket Aziz, Maarif Vekâleti Müzeler müdürü Hâmit Zübeyir Beyler olduğu halde Ankaraya 18 kilometre bulunan Yalınca köyüne gitmişlerdir. Bu köyün etrafında 12 tane höyük vardır. Bu höyüklerden Ahlatlıbel denilen mevkie bulunan âsarı atika için hafriyata başlanılmıştır.

Saat 10 raddelerinde de Reisi cimhur Hazretleri refakatlerinde umumi kâtipleri, mebus Nuri Bey ve yaverleri olduğu halde hafriyat sahasını teşrif buyurtmuşlardır. Gazi Hazretleri hafriyat sahasında iki saat kalmışlar, M. V. Vekili ve diğer zevat ile birlikte akşam geç vakit Ankaraya dönmüşlerdir.

Müvazene Kanunu

Ayin on ikisinde Mecliste görüşülecek

ANKARA, 5 (Telefonla) — Bütçe Encümeninde müzakeresi ikmal edilen 933 müvazene umumiye kanunu lâyhası ve merbutu cetvel ve kadrolar basılmıştır. Perşembeye kadar mebuslara tevzi edilecek ve ayın 12 sinden sonra heyeti umumiyede müzakeresine başlanacaktır.

Bent deresinde yangın

ANKARA, 5 (Telefonla) — Bentderesinde Kürekçiler mahallesinde dün gece yarısından sonra Ratip Efendinin ahşap evinin üst katından yangın çıkmış ve ev kısmen yandıktan sonra söndürülmüş tür.

Mahallede yangın musluğu olmadıktan ve sokaklar dar bulunduğundan ifaiye çok müşkülât çekmiş ve dereden su almak zaruretinde kalmıştı. Yangının sebebi meç huldür, tahkikat yapılmaktadır.

Elâziz nüfus müdürü

ANKARA, 5 (Telefonla) — Elâziz nüfus müdürü Refet Bey vefat etmiştir.

Bilecik valisi

ANKARA, 5 (Telefonla) — Bilecik valisi Emin Bey iki ay me zuniyet almış, hususî işlerini takip için Ankaraya gelmiştir.

Yeni Konya valisi

ANKARA, 5 (Telefonla) — Konya valiliğine tayin edilen Çorum valisi Cemal Bey yeni vazifesine başlamak üzere Konyaya gitmiştir.

VERNER

Ankaranın en lüks TUVALET salonu
Bankalar caddesi
Tel: 3240
Ankara palas
Tel: 3400

Isıtmahlar! Isıtmalı yerlerde dolayanlar! Isıtmadan yeni kalkanlar!

Beşir Kemal

KINAKINA HÜLÂSASINI UNUTMAYINIZ!
(2717)

Ankaranın berberleri İki Figaro - Ankarada kaç berber var? - Doktora on, berbere üç

ANKARA, (Milliyet) — Gazeteciliğin de aşağı yukarı bir efsanesi olduğunu bilmiyen varsa yazayım...

Kısmen tarihçe mazbut olan bu efsaneye göre gazetecilerin aslı berbermiş. İspanyada Figaro ismi verilen bu berberler her gün müşterilerini traş eder ve saçlarını düzeltirken yeni havadisleri, dedikoduları da onlara naklederler, bir nevi şifahî gazetecilik ya parlanmış... Sonra, sonra bu havadis verme şekli yazıya intikal etmiş, nihayet bugünkü gazetecilik halinde tekâmül eylemiş...

Ankara Figarolarının yekünü epey tutarsa da bunlardan ikisini bilhassa kayda sayan görürüm. Ankaramızın bu meşhur Figarolarından biri Taşhan kapısının yanındaki (Süs) perukâr salonu sahibidir. İsmi kimse bilmez, fakat herkes onu (Enişte) diye çağırır.

Tatlı dilli, havadisî bol, can ciğer abhap, sevimli bir adamdır. Aslı galiba İstipli olacak...

Taşhan gününü biraz geçerseniz ilk rastgeleste hatırlarız:

— A be dimi nerdesin? Kaç zamandır seni gözleydim. Bu kadar saç dimi seni ihtiyar gösteri...

Taşhan iki taraftır. Tatlı bir lâubalilikle boynuna söyler. Her gidişimde ya evliliği, yahut bekârlığı metheder.

Eviden zilgit yediği günler:

— More çocuğum, sakm evlenmeseyin, yakmayasın dimi başımı ateşlere...

Diye evlilik aleyhtarı kesilir. Bazan da, horantadan iltifat gördüğü günlere rastlarsa:

— Evlen be ağacığım dimi. Artık tohuma kaçaysın. Gel yap bu işi biz de bir gün girelim...

Diye hararetle evlenmeyi tavsiye eder.

İkinci Figaromuz da Tahsindir. Tahsin, Ankaranın eski bir berberidir. İlk günler buraya gelmiş, ilk modern perukâr salonunu açmış, bütün Ankaramı tanıdığı bir ustadır. Aslan Silistreli olan Tahsinin Tuna gibi kabına sığmayan bir enerjisi vardır. Her zaman yeni salon açar ve her defasında da bir aksiliğe tesadüf eder. Apartman sahibi olduğu halde parasızdır. Ne zaman rastlasanız sitem hazırdır:

— Bu kadar ağabeyimiz var, birisi derdimi sormaz. Yeni dükkânıma gel miyorsunuz. Öyle ya unutulduk...

Çenesi çok kuvvetlidir. Traşın her iki kısmında da cidden mahirdir.

Ankara'da epey perukâr salonu ve

berber dükkânı var. Ben merak ettim. Yalnız postahanedeki Adliye sarayı karşısına kadar düz caddede sağlı sollu şunları saydım: Verner, Taşhan, Süs, Hasanın ondule salonu, Yeni Ankara, Moda, Tahsinin adsız yeni dükkânı, Hammlara mahsus Kadıköy, Şık, tekrar Kadıköy, Sebât, Taksim, Boğaziçi...

Berberler cemiyetinden sordum; us ta ve kalfa olarak yüz yetmiş kayıtlı azası var, bundan başka henüz kaydedilmemiş te iki yüz kadar mevcuttur.

Eskiden reisleri Tahsin imiş al aşağı etmişler... Yeni reis Hüsnü Efendi de devam edemiyormuş, galiba gene intî hap yapacaklarmış...

Kendilerine sorarsanız kazanmıyorlar. Şöyle iyi halli bir salona günde nihayet elli kişi uğrayormuş. Ay başlarında bu mikdar yetmiş kadar çıkmış... Bayramlar ve yılbaşıları bu yekünü beş on misli fazlalatmak lâzımmış. Aybaşlarında iş daha çok olurmüş, çünkü herkes saç kestirmiş. Ay ortası sakal traşına geçermiş. Ağzılarını aradım, hepsi de şöyle söylüyorlar:

— Bu işte de kazanç kalmadı. Müşteriye nazaran dükkân çok. Evvelce hanımların saçlarından kazanırdık. Şimdi onların devam ettiği yerler iki üç dükkânâ inhisar etti. Esasen bu dükkânlar da fiyatları kırdılar En pa halısı traş yetmişbeşe, biçimi yirmi beş, onduleyi de yüz yapıyorlar. Erkkek traşlarımızın en kabadayı üç kırı, sakal yirmi kuruştur.

Müşteri çok olsa gene can kurban, fakat yok. Zaten bu zanaatin ölümlü jilotton oldu...

Buna rağmen içlerinde insafsızları da mevcut. Geçen gün gazeteci Ali Naci Bey traş olacakmış, oteline bir berber çağırmış ve traş olarak bir buçuk lira vermiş. Berber bu parayı beğenmemiş ve üç lira istemiş.

Ali Naci Bey hayretle sormuş:

— Nasıl olur?

— Sizin gibi beyler böyle veriyorlar.

— Ben o kadar veremem, hem sana az para vermiyorum ki.

— Üç lira çok mu Beyim? Bir doktor çağırın on lira verirsiniz de bir bere üç liray çok görürsünüz...

Bu insafsız meslektaş kimdi acaba?!

S. R.

Ankara SİNEMALARI

Yeni Bu gece Bugün bu gece Kulüp

Büyük rejisör Fritz Lang'ın fevkalâde bir eseri DÜSSELDOF VAMPİRİ Le Masdit hoyocan, aşk ve sergütte filmi İlaveten: Dünya haberleri ve şarkılı ilâve

Parasız Gezinti ve Hem Ticaret Erenköyünde bereket tavuk çiftliğinden alacağımız teminatlı damızlık yumurtalar, cins piliçler, tavuklar bedelinden otobüs masrafımız tenzil edilir.

15 günlük ve aylık piliçler, günlük yumurtalar her zaman mevcuttur. Cuma günleri öğleden sonra meccanî tavuk hastalıkları tedavi edilir. 18 madalya, naktî mükâfat ve müteaddit en büyük şeref diplomalarını haiz olan çiftliğimizin mütehas sis ziyaretçilerini emrine amadadır.

Kadıköy iskelesinde her vapurda kalkan İçerenköy otobüsleri çiftliğimizin önünde durur. Telefon: 52-210 (2853)

Ziraat Vekâletinden:

Yüksek Ziraat ve Baytar mektepleri civarında inşa edilmekte bulunan yeni binalara ait kalörifer tesisatın 6-5-933 tarihinde yapılacak olan münakasaya görülün lüzum üzerine 11-5-933 tarihine tehir edilmiştir. Evvelce münakasaya şartnamesinde taliplerin münakasaya iştirak edebilmesi için yapmış olduğu 65000 lira kıymetindeki bir tek kalörifer tesisatın kabul kabulü kat'isini yaptırmış olması şart konulmuştu. Şimdi ise müteahhid bulunduğu tesisatın kabulü kat'isi ve yahutta kabulü muvakkat muamelesini yaptırmış olması ve müteahhidin ihtisası Vekâletçe haddi kifayede görülecek bir kalörifer inşaat mütehasasının istihdamı deruh te etmiş bulunması şarttır. Diğer şerait eskisinin tamamen aynıdır. Binaenaleyh yukarda yazılı şeraiti haiz taliplerin münakasa günü olan 11-5-933 tarihine müsadir perşembe günü saat on beşte muvakkat teminatlarla birlikte Vekâlette müteahhid inşaat komisyonuna müracaatları ilân olunur. (2031)